

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Series Romanorum Pontificum Cum Reflexionibus
Historicis**

Kolb, Gregor

Augustæ Vindelicorum, 1727

VD18 14497719

Seculum Undecimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70934)

tot Divorum etiam Augustissimorum sanctitate plusquam aurea inter priora Secula effulgens. Huc figant obtutum & mentis aciem Saxones, in quorum tunc vel regno vel regione nati & educati sunt Ottones tres Imperatores Romanæ Ecclesiæ additissimi virtutum & doctrinæ à Lutheri doctrina & virtutibus longè diversarum cultores verè semper Augusti. In his & aliis certè auro quovis splendidius fulsit Romana Religio, etli eam suis moribus minùs commendarint pauci, neque intrusi Pontifices per annos admodùm paucos, nec vità nec Sede tanta digniores longiùs, de quibus illud Matth. 23. nobis ore Divinissimo dictum fuisse videri potest: *super cathedram Moysi sederunt Scribæ & Pharisei: omnia ergo quæcunque dixerint vobis, servate & facite: secundum opera vero eorum nolite facere.* Nec minùs illud Matth. 7. *Ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Fructus autem optimos cùm reliquerint nobis per hæc decem Secula Pontifices Romani numerò plures, quàm centum & triginta: hinc nos relictis paucis malis, vestigia sequemur tot *Bonorum Pastorum*, quorum vox unanimis & per tot Secula fuit constans ac perpetua: *exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Joan. 13.

Seculum Undecimum.

CXLI. Sylvester II.

SI Germanos super Sylvestri II. natalibus & patriâ consulamus, Germani Germanum; si Gallis aures præbeamus, Galli Gallum Aquitanum dicunt, lite pendente inter utrosque. Ex Religiosissimo D. Benedicti Ordine eundem fuisse fatentur omnes. Quantus verò fuerit, æquus, nisi fallar, arbiter æstimavit Hugo Capetus Gallorum Rex, stemmatis Capetingorum primus, cujus operâ Sylvester, tam temporis Gerbertus vocatus, Rheimsibus Archiepiscopus est datus, remoto tantisper ab ea Sede Archiepiscopali Arnulpho Archiepiscopo. Verùm si fides hac in parte sit C. Bellarmino, tanquam indignus tanto honore, jubente Joanne XV. Pontifice ab Ecclesia Rhemenfi remotus Gerbertus, tum demum Ecclesiam verè diligere cœpit, dum ejusdem Primatum tenere licuit. Ottoni III. Imperatori summas grates habuit, cujus favores a deo sibi conciliare noverat, ut relicta Gallia autoritate Cæsaris Germanis
gratus.

gratus, Italis non ingratus venerit; Ravennatensibus enim Archiepiscopus electus, paulò post Præsul Romanus est creatus: unde hoc nobis de se Hexametron haud satis castigatum reliquit: *Scandit ab R. Gerbertus ad R. post Papa viget R.* Rhemos, Ravennam, & Romam componens. Confirmatus in Sede Romana celebrare instituit annum à nato Servatore millesimum, quo cælum varios velut diei in orbe ultimi brevi adfuturi prodomos, Europæ præsertim exhibuit. Sunt eadem tempora Hungaris atque Polonis, suam ob conversionem ad Romanam Ecclesiam & coronas regias recens obtentas, notissima. D. Stephanus Hungariæ, Boleslaus Poloniae suprema cum potestate tum præerant, quorum primo crucem Apostolici muneris insigne, Hungariæ Regibus deinceps proprium donavit. D. Adelhaidi Ottonis M. Imperatoris conjugii quondam pientissimæ Divorum sacros honores impertivit. Contra Saracenos Imperatorem, aliosque Christo addictissimos Principes sedulo animavit. Inimicis veniam haudquaquam negavit, quos inter fuit Arnulphus Rhemensis Ecclesiae Archiepiscopus, quem suo in munere confirmavit, edito diplomate anxiiis timorem omnem adimens. Corruptos Seculi mores emendare non omisit, Clericorum & Episcoporum maximè detestatus vitia. Id expertus posteritati testimonium reliquit Gislerus Magdeburgensium Archiepiscopus geminos Episcopatus invito Pontifice sibi tribuens. Annus tunc agebatur supra millesimum secundus, quo Imperator Otto III, factis concessit; securus Cæsaris vestigia, anno altero Sylvester saltem intra quatuor sui Pontificatus annos moribus & morte probatissimis confutavit optimè Bennonem Pseudo-Cardinalem calumniatorem suum, non Historicum.

CXLII. Joannes XVI. Romanus.

PRÆTER Natales Romæ nobilissimos ferè nihil de Joanne XVI, Pontificum Historia complexa est: constat tamen, eundem Comitum Tusculanorum potentiâ ac operâ in Summam Sedem evectum fuisse; cum isti mortuo Ottone III, Imperatore in Italia passim Ecclesiae jura aut violârint, aut Episcopis atque Cardinalibus eligendi disponendique libertatem ademerint: eorundem proinde autoritate etiam Joannes Pontifex vel impeditus, vel absterritus intra quinque sui Pontificatus menses non integros moliri quicquam vel non potuit, vel non ausus fuit, suis met fortè desiderijs, aut fastidijs occisus.

R. P. Kolb Series Pont. Pars II.

X

CXLIII.

CXLVIII. Joannes XVII. Romanus.

HUJUS Pontificis tempore in Gallia fuerunt celebrata Concilia plura non-Oecumenica, quibus testis maximus & laudatissimus Robertus Rex, Hugonis Capeti Regis filius, interfuit, totus ex nutu Pontificum constanter pendens: ut Gallicana nec latum unguem recederet non modò à Fidei dogmatis; sed & placitis Romanæ Ecclesiæ. Non desunt quoque Authores gravissimi, qui unà cum epitaphio Joannis hujus Pontificis testantur; Cræcam cum Latina Ecclesia ita fuisse denuo conjunctam, ut non minùs Græci, quàm Latini Joannem Caput suum Oecumenicum dicerent. Capitis hujus beneficia nòrunt vel hodie Germania & Gallia; annitente enim D. Henrico Cæsare, erexit Episcopatum Bambergæ in Orientali Francia; per Legatum verò suum Magdeburgensium Archiepiscopum consecravit D. Tagmonem, D. Wolfgangi quondam discipulum. D. Brunonem, Episcopum misit ad Prussiæ populos Christiana Fide imbuendos. Socius eo in munere Apostolico accessit D. Bonifacius natione Germanus, Ottoni I, Sanguinis propinquitate conjunctus; Martyr cum Martyre D. Brunone quondam in Prussia, nunc verò in orbe toto celeberrimus. In Gallia Fulbertum, virum virtute ac doctrina insignem, ex Monacho Episcopum Carnuti creatum misso diplomate confirmavit; comitem verò, qui ejusdem Ecclesiæ jura invaserat, & Clericum sibi obnitentem occiderat, sacro anathemate confixit. Eodem tempore Carnuti D. Everardus impiorum manibus occubuit, inter copiosa verbera verbis D. Stephani Proto-Martyris respondens percussoribus suis: *Domine, ne statuas illis hoc peccatum.* Morbo ea ætate Romæ plurimùm grassante correptus Joannes Pontifex, diem suum obiit ultimum annò 109. Sedit an. 5.

CXLIV. Sergius IV. Romanus.

BOCCA di porco, ait Dithmarus Merseburgensis Saxonix Episcopus, fuit olim vocatus hic Sergius: unde etiam, eodem teste, mutatio nominis locum habuit in Successoribus Pontificibus. Verùm Dithmarus se probat esse Historicum parùm hac in parte versatum, testantibus id ipsum multis aliis Historicis, qui priori Seculo jam numerârunt

runt complures Pontifices, quales mutato nomine Pontificatum adièrunt, cum novo nomine novum hominem induentes: ut præter virtutem & doctrinam in se nec nomen, nec locum haberet amplius vetus homo. Petrum nuncupatum fuisse scripserunt alii, quibuscum convenit Epitaphium Sergio scriptum. Petrini igitur, (iisdem afferentibus) nominis religione commotus Sergii nomen assumpsit, quod prioris mensuram adimplere non posset: veluti palàm confessus est vir summæ demissionis, de quo memoriæ proditum fuit, quòd tantâ innocentia fuerit præditus, ut nihil poenâ, aut forè etiam poenitentia indigum toto ejusdem vitæ tempore fuerit deprehensum. In hanc sententiam facillè forsan abibunt Imperii Status Germanici, cum quibus ita rem summi momenti transegisse scribitur à Ptolomæo, Ricordano, & Villano, Italis Scriptoribus: ut eum deinceps ordinem eligendi Romanorum Imperatorem observarent Electores Imperii, quem Gregorius V. Pontifex, Ottone M. Imperatore, atque hujus Successoribus haud invitis, optimè inchoavit, perficiendum verò Sergio IV. reliquit. Hoc ipso volente Pontifice, D. Henricus Imperator ad Dedicationem Ædis Bambergæ Principis, facillè XXX. Episcoporum convocavit; in quorum numero fuerunt Joannes Patriarcha Aquilejensis, & Dithmarus Merseburgensis Episcopus: tot itaque Episcoporum collectorum occasione celebrata est Synodus, in qua controversiæ inter Episcopos Germaniæ sunt sublata, Pontifice Sergio per suos Legatos cominus & eminus cooperante, plura tamen molientem interceptit pestilentia morbus annò 1012, Romæ summè noxius. Sedit annis pene 3.

CXLV. Benedictus VIII. Thuscus.

INTER primas Pontificis hujus curas ea non fuit postrema, qua annò Pontificatûs sui primò decrevit: ut in festis majoribus, finitis Evangelii verbis, Romanæ Fidei Symbolum à Sacerdotibus ad aram litantibus subjungeretur. Gregorium Antipapam amoturus, in supperias vocavit D. Henricum Cæsarem, quem Romæ præsentem, cum Conjuge Augustissima D. Cunigunde, Imperii diademate exornavit, pomum aureum cæteris insignibus Imperatoris adjiciens. In Cæsaris fratrem Arnulphum quoque summè studuit esse beneficus, cui supremam Ravennæ mitram concessit, Archiepiscopum Germanum Italis præficiens. Tantis ritè peractis negotiis, Saraceni Italiam armis infestaturi, ab ipsis verò Summis co-

X 3

piarum

piarum Ducibus Benedicto & Henrico præventi ad internecionem penitus sunt deleri. Inter strages, & cædes scemina inter barbaros Reginae parcapta, & à victore milite obruncata fuit, cujus maritus regius; acceptò de conjugis morte tristissima nuntiò, saccum castaneis plenum in Italiam remisit, designans eodem sacco futurorum armigerorum ingentem numerum, quem in Italiam foret perdustrus. Eundem saccum, minutissimis milii granis repletum, remisit continuo Benedictus barbaro Regi, respondens secundum suam prudentiam. Rudolphum deinde Germanum strenuissimum virum misit cum copiis adversus Græcos, victorem tunc equidem eorundem, qui tamen paulò post, obtentis à Basilio & Constantino Imperatoribus auxiliis, extrema quæque Italiae minabantur. Benedictus igitur Germaniam adiit spe maxima in Cæsare Henrico posita, ubi Bambergæ templum consecravit D. Stephani honoribus dedicatum. Vidit idem Pontifex ad Italos redux post triennium non minùs reducem in Italiam Henricum; morientem verò tum in Italia Pontificem vidit Henricus, postquam ipse abhinc triennio, ope D. Benedicti, pristinam valetudinem non absque miraculo recuperavit in monte Cassino summis calculi doloribus vexatus, sed etiam repentè liberatus. Mortuus est Benedictus annò 1024. postquam sedit annis 12.

CXLVI. Joannes XVIII, dictus XX, Thuscus.

GERMANUS frater Benedicti VIII, dignitate fratris Benedicti affectus, etsi inter laicos etiam tum ipse laicus versaretur; Summi tamen Sacerdotis honores votis omnibus expetivit. Cui igitur virtus deerat, aurum omni virtute in superbis ac avaris potentius, viam ad supremum honoris ac dignitatis apicem stravit; pater enim aliique Tusciae Comites, Joanni Sanguine proximi, datis pecuniis Summam Sedem mercati sunt, nullis hujus Seculi divitiis vendibilem. Mens pessimorum horum mercatorum erat, Patrimonium Christi ad feros nepotes suos transferre; nullo discrimine habito inter profana & sacra munia, inter bona Mammonæ & Ecclesiæ. Facile expensas refarcire valuissent iidem Comites Simonis magi filii, si eorum simul & Græcorum votis respondisset Joannes jam melior Pontifex, quàm fuerat nuper Pontificiæ Sedis candidatus;

datum; Græcorum enim Imperator Basilius cum donis misit legatos suos, obtenturos datis muneribus Eustachio Patriarchæ Constantinopolis Patriarchæ Oecumenici titulum; quem tamen perspectis Græcorum fraudibus Joannes constanter negavit M. Gregorii & aliorum Antecessorum ritè commotus exemplis; fratris etiam Benedicti apparitione, & Willermi Divionensis Abbatis epistolâ absteritus. Annus erat supra millesimum circiter trigessimus, cum Conradus II. Imperator, Canutus Anglorum, & Rudolphus Burgundorum Reges simul Romam attigerunt; inter hos igitur medius Conradus D. Petri Basilicam ingressus fuit Imperii insignia suscepturus è manibus Pontificis, qui postquam Concilio habito D. Martialem Aquitanix Apostolum edito Decretò dici curavit, annò Sedis suæ ferè 10. à Romanis Româ pulsus, à Cæsare autem restitutus brevi est mortuus, an. scilicet 1034.

CXLVII. Benedictus IX. Tuscius.

ALBERICUS Tuscix Comes ditissimus, trium Pontificum frater arrogantissimus, filio tertii Benedicti IX. nomine dicto pecuniis sacram Romæ tiaram emere haud erubuit, labis Simoniacæ, velut multi alii, parùm memor. Emptionem hanc sacrilegam emendavit equidem legitima electio Pontificis; cujus tamen vita, carnalibus præcipuè sacrilegiis polluta, Romanis & Ecclesiæ universæ probari haud poterat. Ptolomæi igitur Romani Consulis potentiâ sacris insignibus exutus, eidemque Episcopus Sabinenfis substitutus est Sylvester III. dictus; inter Pontifices tamen haud numerandus, quem post tres menses Tuscix Comes Summa è Sede dejecit, ut filius Benedictus restitueretur. Is ipse antea vitæ suæ pertasus in solitudinem sese recepit, relicta Sede Pontificia Joanni cuidam Cardinali Presbytero. Haud pœnitentiæ, sed avaritiæ causâ id factum fuisse meminerunt Historici; & id ipsum eventus monstrâsse visus fuit: namque paulò post Benedictus è sua solitudine rediit dignitatem pristinam repetens. Vidit igitur Roma tres non re, sed nomine Pontifices, quorum uni mons Vaticanus, alteri Sedes Laterana, tertio locus ad Mariam Majorem fuit. Cæterùm nec de ætate, nec de fatiis ultimis Benedicti satis constat. Admodùm juvenem fuisse dum negant multi, eò audaciùs affirmant multi alii, Annos Pontificios eidem alii 10, alii 12. rursus alii longè plures assignant.

CXLVIII. Gregorius VI. Romanus.

GRATIANUS antea vocabatur, vitæ probatissimæ Sacerdos, in D. Benedicti cœnobiis educatus, atque ex iisdem evocatus fuit, in Purpuratorum Patrum cooptandus numerum. Is, miserrimi Ecclesiæ statûs misertus, suâ eloquentiâ nunc Benedictum, nunc Sylvestrum, nunc Joannem æmulos eò permovit, ut singuli non nisi acceptâ pecuniarum summâ, Sedem Summam alteri reliquerint. Eâdem itaque nemo dignior visus est Clericis, populôque Romano, quàm Gratianus; qui postquam creatus est Pontifex, omnem mox lapidem movit, ut latronibus, aliisque sceleratis hominibus, non modò Roma, sed Italia purgaretur universa, suâque Ecclesiæ bona à tyrannis abrepta restituerentur. Romam petiit paulò post Henricus III. cui obviam processit Gregorius Placentiam usque; verùm etsi à Cæsare humanissimè, ad speciem minimùm, fuerit exceptus; parùm tamen gratus Pontificis hujus obtigit Germanis aspectus: Nam horum maximè instinctu indictum fuit Conciliabulum, in quo Gregorius VI. Simoniaë immeritò accusatus; ne tamen schisma novum pateretur Ecclesia, animò fortissimò passus est omnia, liberrimè renuntians omni juri suo Pontificio. De morte Gregorii VI. nihil certi reliquere Majorum facti. Sunt, qui cum Henrico Imperatore Germaniam petiisse memorant, & annos 9. cum 3. mens. tribuunt; nec desunt, qui Cluniaci diem suum obiisse contendunt; Romæ mortuum fuisse, ac sedisse Pontificem annis 2. cum mensibus pluribus, traditum est ab aliis.

CXLIX. Clemens. II. Saxo.

IN locum Gregorii VI. Germanus Pontifex, annitente plurimùm Germano Imperatore Henrico III, qui, quanta virtute & doctrina conspicuus foret Suidgerus Bambergæ Episcopus, apprimè noverat. Obstiterè primò Cæsaris Germani desideriiis, tandem tamen consensere Clerici præsertim Itali, ut excluderent imminentiâ, eâque gravissima, Ecclesiæ mala. Creatus igitur Summus Præsul ex Francorum Orientalium Episcopo, coronavit cum sua conjuge Agnete Henricum III. ex Francorum Imperatorum stemmate oriundum, Cæsarem. Sancitis dein legibus saluberrimis, & contra Simoniacos poenis gravissimis, Germaniam suam

suam cum Henrico Imperatore repetiit, Bambergæ post 6. vel plurium mens. in Pontificatu transactorum, breve intervallum mortuus an. 1047.

CL. Damasus II Bavarus.

BENEDICTUS equidem, quem paulò ante IX. diximus, relictam à se Apostolicam Sedem repetiit, ac per menses 9. occupavit: eò usque nimirum, donec, autoritate Cæsaris Henrici III. permotus, Clerus & populus Romanus Poponem, ex Episcopo Brixinensi electum, Aquilejæ Patriarcham creavit dierum ferè 23. Pontificem. *Ambitu Sanctam Sedem usurpasse*, scribere non dubitavit Platina. Verùm Platinam vel mendacii, vel certè erroris arguunt Leo Ostiensis, Otto Frisingensis aliisque Platinâ superiores Historici.

CLI. D. Leo IX. Germanus.

EX Illustrissimo Comitum de Tachsberg stemmate in Alsatia natus, Brunonisque nomine appellatus sanguinis cognatione Conradum Salicum, & Henricum III. Imperatores contigit. Quinque annorum parvulus Hermannò Tullensium Episcopo discipulus commendatus cum litteris virtutes eximias didicit; ob quas jam cacodæmoni Bruno adolescens, Superis gratissimus, adeò displicuit, ut eundem per bufonem, super faciem dormientis infidentem, enecuisset, nisi D. Benedictus in vota vocatus opem, omni medicina potiozem attulisset. Ita à cœlo terræ servatus, lapsisque annis Tullensium Episcopus electus Germaniæ ac Galliæ provincias maximè famâ suarum virtutum implevit. Romanis tandem etiam notissimus ut Romam mitteretur rursus, ab universo Clero rogatus est Henricus Cæsar. Cæsaris igitur nutui obsecundans, tiarâque Episcopali exornatus, Tullò Cluniacum pervenit; ubi simul Bruno & Hildebrandus, futurus uterque Pontifex Maximus, peregrinorum more habitum induti Romam petierunt. Romæ summâ lætitiâ exceptus uterque, alterque electus Pontifex Leonis IX. nomen assumpsit. Paulò pòst tum congregatis Romæ, tum Papiæ conciliis, severam legem contra Simonix labem tulit: vitia imprimis amoturus, ut virtutibus viam quamprimùm sterneret. Hæc egit prima hyeme: in æstate verò Coloniam, & inde Remos petiit, impuros Sacerdotum mores, tum in Germania, tum Gallia, emendaturus. Qua occasione pacem inter Henricum Cæsarem, & Godofredum Lotharingiæ

ringiæ Ducem firmavit. Inter eundem Henricum & Andream Hungariæ Regem litem compositurus primùm Hungariam, dein verò alias Germaniæ urbes suâ præsentia dignatus est; inter quas Ratisbona fuit, ubi lis Parisios inter & Ratisbonam diu agitata, ac ab hoc Pontifice in favorem Ratisbonensium decisa fuisse refertur; qua lite Parisienses D. Dionysii Areopagitiæ sacras Reliquias ab Arnulpho Imperatore Parisiis Ratisbonam translatas esse, hæcenus negabant. Inter alia beneficia sibi collata meminit probè Ratisbona etiam illius, quo DD. Wolfgangus & Erhardus ibidem quondam Episcopi in Divorum album à Leone IX. sunt relati. Norimbergatum Romanæ Ecclesiæ addicissima, Leonem suum etiam fuit venerata, ubi duo Dynastæ ex Comitum Schvvarzenburgicorum stemate eidem obviam facti rogavère, ut ad eam suis sumptibus dotatam dignaretur consecrare: cui igitur Pontifex, extensâ eminus dextrâ crucem efformans, bene precatus est cum dictis: *ite, & nisi lustrata adis signa expressa deprehenderit, reversime revocate.* Diocesis Basileensis hujus quoque Summi Pontificis beneficiò complures numerat basilicas consecratas. Wormatiæ denique, cum Cælare rebus momenti maximi compositis, Germanos inter & Italos id statuit, ut Romano Pontifici, loco Fuldensis Abbatia & pecuniarum suarum à Bambergensi Episcopo in annos singulos Romam mittendæ, Beneventum penitus subderetur, quod sibi propriam Germani fecerunt antea. Caterùm universim octo Concilia instituit; quatuor nimirum Romæ, unum Vercellis, unum Papiæ, unum Rhemis, unum item Moguntia, quibus in Conciliis tum in utilitatem Ecclesiæ Latinæ, tum Græcæ strenuè a Pontifice Leone IX. laboratum fuit. Imperator profectò Constantinus Monomachus, & Patriarcha Constantinopolitanus exemplò suò universum traxerunt populum, ut Romani Præfulis auctoritatem supremam inter publica pœnitentiæ indicia præsentì Friderico Cardinali Latharingico contestati sint universi. Quanta religione in Superos fuèrit, ex eodem etiam colligere pridem licuit, quòd ter in hebdomade ex Laterano se in templum D. Petri contulerit, Psalmos Davidicos repetiturus. Confirmavit proin virtutes hujus verè Germani Pontificis Deus compluribus miraculis, quibus eidem Pontificia dignitas cœlitus prædicta fuit, & angelicus concentus Romam petenti applausit. Morti proximior ad januam sui palatii leprosum humi repentem cum invenisset, Leo in pauperes semper mitissimus, iussit hominem pessimè affectum per famulos lectulo Pontificio superimponi, qui paulò post cum desiderare-

deraretur, nusquam comparuit. Eam ob causam pro cœlesti, genio, aut ipso Servatore nostro in pauperibus sæpe apparente habitus fuit. Leo igitur tantis rebus clarissimus, Divorum Pontificum numerum mirè illustravit; unde Petrus Damiani mortuum annò 1054. Sed. 5. his profectus est laudibus: *fuit moribus Angelus, factis Apostolus, conversatione Sanctus, miraculis vir prodigiosus.* Plura addidit Desiderius Abbas quondam Cassinensis, & ex Abbate electus Summus Pontifex Victor III. dictus, qui ita scripsit: *post Leonem & Gregorium, cognomento Magnos, orbem terrarum nominis sui gloriâ, famâque sanctitatis, & eruditionis adimplevit.*

CLII. Victor II. Suevus.

HILDEBRANDUS Cardinalis ab Electoribus Pontificiis missus Legatus venit ad Cæsarem Henricum III. in Germaniam, ut supprimeretur insolentia Comitum Tusculanorum, qui, instar juvenis hæreditarii, Pontificiam dignitatem sibi & suis nepotibus vindicare nondum cessaverant. Idem Cardinalis oratione sua permovit Cæsarem, ut Episcopum Eustadii Gebhardum in Italiam mitteret, ibidem in totius Ecclesiæ Præsulem certò certius eligendum. Fuit Gebhardus natione Suevus, illustri Comitum de Calb profapiâ oriundus, Henrico Imperatori Sanguinis propinquitate conjunctus; qui annuente Imperatore electus ac consecratus Pontifex, mox Florentiæ eodem Imperatore comite coëgit Concilium, in quo agendum inprimis erat contra male usurpantes bona Ecclesiæ. Actum non minùs fuit contra Simonia scelere infectos, qui per Italiam Galliamq; passim altissimas egerant radices. Simonia accessit in Gallia Berengarii hæresis, quem jam à Leone IX, damnatum, indicto Cæsaroduni Conciliò, præsens Pontifex iterum condemnavit. Eodem pene tempore Hildebrandum Cardinalem Lugdunum miserat Legatum, Lugdunensi Concilio Summi Pontificis loco Præsidem. Hæc & alia plurima cum prudentissimè ac providentissimè ageret, vitam eripere tanto Pontifici tentavit ejusdem ad aram minister Subdiaconus Sacro Sanguini venenum miscens, quod ne ore sumeret Victor, haud in altum elevare poterat dexteram, occulta virtute præpeditus. Quid rei subesset, prodidit continuo duplex miraculum; dum enim fundendis ad Deum precibus dat operam cum populo Pontifex, ministrum sacrilegum orci genius occupat. Verùm hoc hospite pessimo ut liberaretur miser energumenus, iterum fusæ

R. P. Kolb Series Pont. Pars II.

Y

preces

preces secundissimæ. Ita à DEO servatus Victor in Germaniam rediit aditurus morituro Cæsari solator, cujus filium quinquennem Henricum IV. Romanorum Regem coronavit, paulò post coronidem vitæ imposuit annò 1057. Sedis 2. compl.

CLIII. Stephanus X. Lotharingus.

EX regio Regum Gallia sanguine oriundus Princeps nomine Fridericus à Leone IX, in Purpuratorum numerum cooptatus, & ad Constantinum Monomachum Orientis Imperatorem missus venit Legati munere perfunctus strenuè. Ex Oriente Romam redijt, indè verò Cassinense cœnobium petijt Monachorum D. Benedicti primò æmulus, mox verò Abbas & exemplar futurus. Dum in ipsa solitudine latuit, Romam totam tentatæ virtutis splendor à Friderico partim relictus, partim novis continuò exemplis auctus illustravit; die enim post Victoris II, fata quarto, qui D. Stephano Proto-Martyri festus erat, coronatus jam fuit Pontifex; eam ob causam Stephani nomine vocatus. *Germanum* hunc *Pontificem* passim dixere Itali, qui ut Germanorum more, id est, fortissimè ageret contra Germanum Cæsarem, suasit summa utilitas, & coëgit extrema necessitas; Henricus enim IV, beneficia Ecclesiæ, suo pro arbitrio etiam indignissimis distribuens, per Hildebrandum Legatum meritò coërcendus fuerat. Hic ipse Legatus Pontificius, volente Pontifice, Stephano, Mediolanum venit, ubi Archiepiscoporum per ducentos jam annos à Summa Sede alienissimorum ultimum suavi Romanæ Ecclesiæ jugo restituit. His ritè peractis, plures virtute ac doctrinâ conspicuos viros sacrâ purpurâ ornavit, quos inter fuit D. Petrus Damiani Ravennæ natus, D. Benedicti in eremo Avellana filius, ob sua in Ecclesiam merita orbi notissimus. Egit hæc & alia multa intra septem mensium compendium Stephanus; moriturus indè passus est plurima ab infernalibus geniis mortualem lectulum, ut querebatur ipse, circumstantibus; quos tamen licet æger ac moriens strenuè vicit victoriam testantibus miraculis. Mortuus annò 1058.

CLIV. Nicolaus II. Sabaudus.

UT cederet æmulorum tumultibus, Senas abire compulsus fuit, ubi à Cardinalibus, promotore maximo Hildebrando è Germania reduce,
ex

ex Episcopo Florentino Pontifex creatus Nicolai nomen sibi vendicavit, Gerardus antea vocatus. In Concilio dein Sutrii convocato sententiam tulit contra Tusciæ Comites, Joannem Episcopum Veltrensem in Pontificis locum intrudentes, & supremam Ecclesiæ cathedram velut suam hæreditatem ambientes. Romam Sutriò redux, ibique consecratus, primùm Pontifex veniam dedit Joanni Veltrensi Episcopo, quem Pseudo - Electores Benedictum X, nuncupârunt, postquam is poenitentia causâ ad pedes Nicolai se se pronum ac supplicem abjecit, crimen suum & suarum partium palàm confessus. Concilium aliud idque Oecumenicum Romæ in Laterano Nicolao Authore institutum tandem permisit Cæsari copiam confirmandi deinceps Summum Pontificem; verùm haud à Cæsare, aut Cæsaris amicis, sed à Clericis constanter electum aut eligendum. Aut si Electores Clerici, quocunque demum impedimento retardati, suo haud possent fungi officio, eligendus foret à Cæsare Pontifex, non Cæsaris, sed Clericorum nomine. Pacem quoque iniit cum Northmannis ea lege, ut bona Ecclesiæ ablata eidem restituerentur; Northmanni verò inter Ecclesiæ membra reciperentur, simul partem Italiae deinceps possiderent; tributa tamen Pontifici solverent, & Romanæ Ecclesiæ suppetias ferrent adversùs Tusciæ Comites; contra quos cum omnia remedia incassum adhiberentur, eorum tandem arces iussit solo æquari Nicolaus II, ipse verò terræ fuit mandatus annò 1061, Sedis 2, compl.

CLV. Alexander II. Mediolanensis.

TUSCIÆ Comitibus & Longobardiæ Episcopis ambitionis, Simoniae & luxuriæ tabe maximè infectis, atque has ob causas foedissimas Pontificem sibi haud absimilem exoptantibus, simul Henrico III. Imperatore juvene ad schisma vergente, Purpurati Electores Hildebrando pro Ecclesiæ emolumento constanter vigili, in Summum Præsulem elegere Anselmum Mediolani natum, Lucensibus verò Episcopum datum, qui Alexandri II, nomen sibi adoptavit. Procerum igitur suorum consiliis, inter quos Guibertus Parmensis eminebat, summè commotus Cæsar extremè hanc Pontificis electionem detestatus, & accensis irâ flammis, oleum subministrante Agnete Imperatoria Genitrice, identidem magis inflammatus Imperator filius Basileæ conciliabulum congregavit, in quo à schismaticis in Pseudo - Pontificem electus est Carolus Pal-

lavicus Parmensium Episcopus Honorius II. vocatus. Pugnandum igitur diu Alexandro, aut potius universæ Romanæ Ecclesiæ fuit cum Cæsare, & Pallavicino Parmensi Episcopo; qui etsi Romæ cum copiis suis bis victus, & per biennium captus; inde tamen liberatus, semper se gessit Summum Pontificem, quoad ipsi per vires licuit. Ottonis tandem Colonienfis Archiepiscopi melioribus consiliis Henricus Imperator, & Mater Imperatrix persuasi, in Concilium Mantuanum consensere: in quo Alexander Pontifex legitimus est agnitus, reprobato Honorio, qui ne tum quidem communi omnium sententiæ acquievit, suâ victus pertinaciâ, etsi Agnes Imperatoris Mater poenitentiam publicam toti Ecclesiæ testatura Romam venerit, cuius votis apprimè respondit D. Petrus Damiani, poenitentia indigis perquam idoneus. Hoc ipse vir ad summa quæque natus, & D. Benedicti Regulæ ac vivendi methodo ad negotia quævis tractanda instructus, in Germaniam Pontificis Legatus venit, Henrico Cæsari saniora daturus consilia; qui tamen tum privatis, tum publicis nimium implicitus negotiis, in tantum paruit D. Petri Damiani precibus, ut repudiatam conjugem throni, non verò throni receperit consortem. Hæc ut ageret Alexander cum amicis contra inimicos Ecclesiæ, sex in Laterano Conciliis opus fuit, in quibus plurima alia præclare ordinavit reformandis præcipuè Episcoporum & Clericorum moribus intentissimus per annos Sedis 11, quorum ultimus fuit 1073.

CLVI. Gregorius VII. Senensis.

PRORSUS præclara sunt, quæ gessit Gregorius VII. aut Hildebrandus, (quo nomine ante Pontificatum fuerat vocatus) in pueritia, in juventute, ætate virili & senectute, constanter doctrinâ, morum probitate, exemplis ad imitationem perquam idoneis, clarissimorum gestorum famâ maximè conspicuus. Fuit scilicet Gregorii VI. Pontificis Gregorius VII. discipulus, par aut supra Magistrum, quem ex Cluniacensi monasterio evocatum Leo IX. inter Cardinales Ecclesiæ numeravit: Victor verò II. Legatum in Galliam misit, ubi Concilio Lugdunensi præfuit, & Synodum Turonensem contra Beringarium coëgit. In Germaniam ipsum abire iussit Stephanus X. ad Agnetem Imperatricem Henrici IV. Imperatoris Matrem. Hæc & plurima alia jam egit purpurâ sacrâ insignis; ut autem triplici coronâ ornaretur eadem die, qua mortuus est Alexander II. unanimis omnium Cardinalium, omnium Clericorum, Mo-
na-

nachorum, & totius populi vox coëgit. Pontifex igitur creatus Gregorius, Legatos suos destinavit ad Michaëlem Ducam Græcorum Imperatorem, ut schisma Latinam inter & Græcam Ecclesiam componeret. Concilia varia etiam ipse brevè instituit, in quibus jura Ecclesiæ, ab Imperatore aliisque laicis malè usurpata, Ecclesiæ reddi jussit. Mores pessimos pravorum Sacerdotum & Episcoporum summè detestatus est, simul renovans Decreta Ecclesiæ, quibus Clerici ab omni carnis commercio pridem fuerunt coarctati. Eam ob rem plurimos factis ab officiis removit, quos inter fuere Episcopi Bremensis, Salisburgensis, Spirensis, Argentoratensis, & alii minimè sacri, sed sponsi sacrilegi. Iniquissimò animò excepta sunt hæc omnia à sceleratis & imperitis hominibus, præcipuè à Guiberto Ravennæ Episcopo ac Cardinale, item ab hujus amico Cincio cive Romano præpotente, qui nocte nato hominum Servatori sacratissima ad aram facientem Pontificem cum satellitibus suis adortus, crinibusque correptum, per templi pavementum & plateas raptatum in captivitatem abstraxit, haud facile liberaturus captivum, nisi tota Roma ad civile bellum provocata sibi reddi tam charum Pontificem imperâisset. A Guiberto & Cincio eminentius Pontificis hostes, iique potentissimi, conquiriti bellum Gregorio moverunt, quorum tamen omnium minas & persecuciones gravissimas parvi duxit, ex nutu Regis Regum unicè pendens, Pontifex nunquam non imperterritus; Gallorum enim Regi Philippo I. nisi resipisceret, sacrum anathema minatus est; Henricum verò Imperatorem non uno tantum scelere contaminatum vocavit Romam, ut suam causam diceret; quem denique in atrocibus sceleribus pertinacem unà cum suis partibus à fidelium communione removit. Ab hoc igitur Imperatore & Guiberto Pseudo-Pontifice Honorio II. dicto, nec non viris aliis nomine tantum Ecclesiasticis atrociora identidem perpetravit, qui hæreticis ansam dederunt, Pontificem hunc gravissimis calumniis petendi; eundem tamen in vita & morte miraculis inclaruisse, affirmat ejus temporis Romæ Bibliothecarius Anastasius; C. Bellarminus verò solidissimis argumentis, ab ejus temporis Scriptoribus petitis, hæreticorum scommata refutat. Testatur etiam C. Baronius testis oculatus, se vidisse integrum & incorruptum omnino corpus hujus Pontificis, licet ab annis quingentis jam fuerit tumulto illatum, annò scilicet 1085, Sed, 12. compl.

CLVII. Victor III. Beneventanus.

BENEVENTI in Samnio, patre ejus civitatis Principe natus fuit. Desiderius vocabatur juvenis, cum sponsus sponsam dereliquit, futurus ex viro Religiosissimo Abbas in monte Cassino. Hunc ipsum præter alios constanter fugit honores; verum dum fugit maximè, invenit; etsi enim Pontificiis Electoribus Desiderium in Pontificem eligentibus constantissimè fuisset reluctatus, tandem tamen summorum ac infimorum precibus permotus, admittit coronam triplicem cum cruce, ut ajunt, multiplici, quam sanè multiplicare nondum cessabant Henricus Cæsar & Guibertus Antipapa: hos tamen profanis armis contra aliorum consilia petere ipse destitit, bellum & arma totis viribus translaturus in Saracenos ex Africa identidem transeuntes in Italiam, quorum facilè diversis in præliis centum millia vicisse fama fuit, dum collecto per Italiam nobili exercitu, terrâ marique præliante ipse domi, instar Moysis, extensis ad coelum manibus Superos in suppetias vocare perrexit. Hanc maximam, & alteram victoriam obtinuit, sed & ultimam; dum enim Beneventi adversus Guibertum indixit Concilium, dissenteria morbo, vel potius veneno enectus, inimicis cunctis indulgit veniam copiosissimam, atque de se laudis materiam omnibus reliquit uberrimam annò 1088. Sed. 1.

CLVIII. Urbanus II. Gallus.

OTTO quondam vocatus parentem natus est Milonem Castellionis & Basochii dominum illustri prosapia ortum. Relicto Seculo D. Augustini Regularibus Canonicis associatus ad D. Benedicti Ordinem transit, ex quo à Gregorio VII. Pontifice postulatus, Ostiensis Ecclesie Episcopus & Cardinalis præfuit. Demum unanimi Purpuratorum Patrum calculo Pontifex inauguratus; armis verò Pseudo-Pontificis Guiberti, seu vulgò Clementis III. Româ pulsus, in insulam Tyberis Lycaoniam se contulit. Ex eadem redux varia collegit Concilia, in quibus Henricum IV. Imperatorem & Guibertum cum suis affectis solemniter detestatus est insistens Gregorii VII. & Victoris III. vestigiis. D. Benedicti beneficio, quem in somnis sibi præsentissimum vidit, summo calculi dolore liberatum esse scribunt; cujus proin sacras Reliquias

quias in Monte Cassino quiescere edito diplomate declaravit. Redijt ex Monte Cassino Romam, ubi locum ab armis tutum dedit Mathildis in Thuscia Princeps simulque militaris animi foemina. In Concilio Placentino preces in honorem Deiparæ Virginis compositas, cum ejusdem Præfatione diebus Sabbathi dici solita, laudavit & confirmavit; damnatis verò Henrico Imperatore & Guiberto, Philippum I. Francorum Regem simili sententia proscripsit ob pulsam è thalamo regio Bertham conjugem; eundem tamen poenitudine reductum in Ecclesiæ gremium recepit. Exinde movit in Galliam, ubi ad Clarum Montem Synodus Generalis est indicta, in qua videre erat, præter tredecim Archiepiscoporum, ultra ducentas infulas. Actum in eadem præcipuè de bello sacro, cui nomen suum dederunt mox trecenta Christianorum millia. Bello sacro ritè instituto rediit Romam, quâ cum Guibertus timore percussus aufugisset Ravennam, ipse ab eadem triumphantis more receptus est coeli triumphis dignissimus Pontifex, ad quos mors ipsi viam stravit an. 1099, Sedis 1.

Reflexiones Historicæ supra Seculum XI.

EXtitere hoc undecimo Seculo inter Pontifices Romanos sex numero, nimirum Sylvester II. Benedictus VIII. Benedictus IX. Sylvester III. Gregorius VI. & Gregorius VII, quos Antichristi, non verò Christi Vicarios nuncuparunt Heterodoxi. Inter eosdem Pontifices vapulat maximè Gregorius VII, quem hæreticum etiam dicere non sunt veriti Magdeburgenses, præterquam quòd eundem non modò nigris, sed pene stygiis depinxerint coloribus, quos proin suo loco & ordine ob oculos paulò post ponemus, cum nempe prædictos quinque priores Pontifices à calumniis suorum hostium vendicaverimus. Accusatur itaque

- I. Sylvester II. à Magdeburgicis, Tilmanno & Hübnero, quòd fuerit magus, necromanticus, & à demone discerptus in templo S. Crucis Romæ, in quo basilica extructa fuit, quæ vocatur Hierusalem.
- II. Benedictus VIII. fol. 79. ab Hübnero paucis describitur, quòd post diem obitûs sui nigricanti insidens equo, sacrificia pro defunctis offerri solita flagitaverit ab obviis Romanis.

III. Bene-

- III. Benedictus IX. Sylvester III. & Gregorius VI. dum Pontificatum simul ambire visi sunt, pecuniis Pontificiam dignitatem coemisse ab Hübnero deprehenfi fuerunt, commissæ Simonix maximè rei, Ad hæc IV. Benedictus IX. post fata sua afinò vectus, ab eodem Hübnero refertur exclamasse: *oberro, quia sine lege, & sine DEO, ut bestia, vixi.*
- V. Gregorius VII. à Magdeburgicis Centuriatoribus, aliisque his Scriptoribus non ab similibus, vocatur *hereticus, necromanticus, seditiosus, Simoniacus, adulter, ac pessimus non solum omnium Pontificum, sed ferè omnium hominum.*

Joannes Hübnerus, horum secutus & verba & exempla, per tria integra folia ita Hildebrandum deformavit, ut quisquis Hübneriano calamo fidem tribuendam esse judicaverit, is Gregorium VII. tanquam extremæ malitiæ virum detestari compellatur. Referam hîc Hübneriana dicta ferè omnia, in quibus an non lateat, aut potius pateat, & falsitas, & calumnia, judicet æquus arbiter.

1. Afferit, Gregorium esse reum de ambitu; cùm Pontificatum ambi- rit, imò se ipsum constituerit Pontificem conductis pecuniâ militibus.
2. Ab Hildebrando primùm fuisse factum Pontificatum instar Dictaturæ &c.
3. Mathildin Mutinæ Principem foeminam fuisse concubinam Hildebrandi,
4. Ut sub virtutis pallio Simonix labem eliminaret in Germania præcipuè Gregorius, hunc sibi vendicasse jus investituræ, & beneficia Ecclesiastica gratis contulisse,
5. Docuisse Gregorium, Matrimonii statum à peccato immunem haud esse: & hinc Germanix Sacerdotibus Matrimonii usum penitus interdictum fuisse; sed eum tantùm in finem, ut Sacerdotes à seculari jurisdictione eximeret, Papæ verò immani jugo subditos redderet.
6. Viros Principes fuisse coactos observare strictiùs consanguinitatis atque affinitatis gradus, ut absque Pontificis dispensatione matrimonium contrahere Viro Principi deinceps vix liceat.
7. Hildebrandum in Synodo Romana iniquè anathema dixisse Cæsari,
8. In eadem Synodo triginta theses fuisse propositas ab Hildebrando, ex quibus luce meridiana clariùs appareat, Hildebrandum fuisse Anti-Christum.

9. Henricum IV. denique coactum fuisse Hildebrando nudis pedibus, hyemis tempore, per tres continuos dies supplicare, ut anathematis vinculo solveretur &c. Hæc & plura alia Hübnerus.

Responsio I. ad I.

EA sunt non rarò tum naturæ, tum artium, tum etiam scientiarum fata inimica in suis cultoribus atque æstimatoribus, ut hi ab imperitis atque indoctis coarguantur magiæ, aut turpis cum cacodæmone commercii, dum imperitorum hominum fax non continuò penetrat, quod in naturæ, aut artium &c. latet arcanis scriniis, ab iis duntaxat aperiendis, quibus continuò studio ac laboribus Dii vendunt omnia. Fatentur nempe Scriptores plurimi, & inter hos Pontificum ofores plerique, undecimum post Christi Natales Seculum fuisse à viris doctis, atque liberalium artium peritis destitutum adeò, ut illud Poëtis usitatissimum ingeminari cum gemitu potuerit: *Sunt vari nantes in gurgite vasto!* Præcipuè verò terrigenes erepta penitus videri poterat omnis Matheseos experientia; cui tamen cum vel solus, vel cum paucissimis aliis, præter ingenii isthæc ad studia promptissimi vires indefessam consecrasset operam Gerbertus, seu Sylvester II., & arcanò Matheseos beneficiò imperitorum oculis miros, quoad speciem, objecisset sui laboris partus, nec non famâ suæ peritiæ Regum, ac ipsius Imperatoris in se rapuisset amorem ac æstimationem; eam ob rem partim imperiti, partim invidi zoli tantum virum præstigiatores vocitare, orci discipulum proclamare non sunt veriti. Notavit hoc enim vero Hübnerus unà cum suis sociis; mirum idcirco videri debet, quòd suis quæstionibus Historicis passim inserat talia, quæ nec ipse credit, nec à peritiori viro credi posse facillè sibi persuadebit; interea tamen imperitis periculum facit, ut levi brachio inducantur in errorem, & fabulas pro Historicis emant vendantque in præjudicium summum Historicæ veritatis. At forsàn Hübnerus ipse cum sociis hæret dubius, num hæc & aliæ permultæ sint Historiæ, quas alii tum de Gerberto, tum de Pontificibus aliis confictas nominant fabulas? Inquirant igitur solertiùs in auctores tum hujus, tum Historiarum aliarum, velut inquisivit in eosdem C. Bellarminus, qui asserit, se nullum probatum, nullum etiam vetustum auctorem, præter Martinum Polonum legissè, qui Gerbertum magiæ, vel ullius alterius sceleris in Pontificatu commissi insimulârit. Verùm

R. P. Kolb Series Pont. Pars II,

Z

repo-

reponet Hübnerus: discerptus est à diabolo in dicta basilica, dum ad aram litavit; eventus igitur demonstravit, quis, aut qualis fuerit Sylvester II. Reponat ita sanè Hübnerus, cui quamprimum præter alios satisfaciet parcus aliàs in laudandis Pontificibus Platina, qui etiam legit Mart. Polonum sæpe nimium simplicem Historicum, ex quo tam Magdeburgenses, quam horum sectatores hanc deprompserunt fabulam; Platina enim postquam multa dubiè & anxie de Sylvestri II, gestis narravit, simul asseruit, eundem inter publicas poenitentiae lacrymas vitam terminasse; defuncti verò Pontificis cadaver quadrigæ impositum, atque ab equis libero cursu dimissis eum in locum delatum fuisse, quò ipse Sylvester vates deferendum esse prædixerat, nimirum ad Lateranensem basilicam. Majorem longè fidem meritò sibi vindicat Sergius IV. Pontifex, omnium Scriptorum consensu *Sanctus*, qui annis quinque post fata Sylvestri II, huic eidem scripsit epitaphium, etiam hodie Romæ legendum, in quo Sylvester laudatur summis laudibus. Plura qui hic desiderat, legat Onuphrium in Annotatione ad Platinam. Idem Bidermanni Agonisticon c. 3.

Responsio II. ad II.

Pertæsum sit meritò Historicis tempusterere inter refellendas fabulas, eas præcipuè, quæ nullam veri speciem præferunt, qualis est, quæ Hübnerus ipse subdubitans asserit; Benedictum VIII. nigricanti insidentem equo, missæ sacrificia pro defunctis offerri solita, ab obviis viatoribus flagitasse. Dum legi hæc ego in Hübnero, plures continuo volvi libros sciendi percupidus, num etiam Historici alii de nigro Benedicti Pegaso mentionem fecerint. Et hem! in Platina idem ferè inveni, quod in Hübnero; fidem tamen in utroque dubiam. Platinam hinc ego non castigabo, utpote castigatum pridem maximè ab Historicis auctoritate pollentibus. Ex Hübnero scire aveo, num sibi persuadeat, hanc esse fabulam, vel factum; si fabulam esse sibi firmus persuadeat, ipse eam deleat oportet, ut agat Historicum, non fabulatorem. Si credat esse factum, tunc adversus Lutherum, omnesque hujus temporis novatores, purgandarum post mortem animarum poenas concedit haud amplius hac in parte cum Lutero, sed cum Romana Ecclesia sentiens. Esto igitur id contigisse totum, de quo nihil certi refert Hübnerus; perinde tamen nihil derogatur Benedicto VIII. nec Romanæ Ecclesiæ: ille enim hac ratione purgantibus tandem poenis mundatus, non amplius nigro, sed
velut

velut albicanti equo infidens, illud ascetis familiare dictum cum júbilo ingeminare valuit, *quàm suaviter equitat, quem Gratia DEI portat!* Testatus est pariter apparitione sua, doctrinam Lutheri inferorum inter & Purgatorii, ut vocamus, poenas haud discernentis, esse deceptoriam, atque adeò Luthero, & hujus affectis, constitutos esse à Divino Judice equos perpetuò nigricantes, quibus neutiqum coelum, sed orci stabulum pateat,

Responsio III, ad III.

SIMONIAE labem constanter detestata est Romana Ecclesia: quòd verò hujus exemplum præstantissimum minùs fuerit secutus, aut eidem exemplo suo præluxerit Benedictus IX. doluit pariter & ingemuit universa Ecclesia. Neque affirmavit hæc usquam, Supremum Ecclesiae Caput esse non posse quemquam, nisi fuerit absque scelere. Id solùm contendit, nec factum fuisse, nec fieri posse per Supremi Numinis providentiam, ut ab ullo legitimorum Pontificum introductus fuerit error in universam Ecclesiam, qui vel Romanam Fidem labefactârit, vel morum integritatem corruperit. Longè nimirum diversa sunt, Simoniam Decreto quodam publico approbare, & Simoniae labe infici: hoc posterius de Benedicto IX. fatebitur Historicus etiam Romanus; prius verò si affirmant Romanorum hostes, tunc odiò suò inveteratò, non veritatis amore convicti, id faciant necesse est. Quamquam nimium fortè concessit Hübnero, qui Benedictum IX, Simoniacum cum eodem rotundè dixerit: ait enim hic Scriptor Benedictum IX, cum Pontificatum pecuniis sibi comparasset, annum ætatis undecimum necdum superasse. Hoc ipsum verò negant constanter Scriptores alii probatissimi, qui de ætate Benedicti non constare asserunt. Egerit verò annum undecimum, cum in thronum admissus est Pontifex, tum verò non magis ipse, quàm Tusculani Comites Simoniae sunt coarguendi: utpote quorum auratâ potentia, & tyrannicâ insolentia Sedes Romana, per semisæculum & ultra, libertate sua est destituta.

Quòd verò Sylvester III. inter Simoniacos Pontifices numerandus veniat, haud equidem capio, qua ratione Hübnerus sustineat scribere: quòd enim Ptolomæi Romani Consulis auctoritate Benedictus IX. sacris insignibus fuerit exutus, eidemque Episcopus Sabinensis substitutus, plerique consententur Historici; de Simoniae autem scelere vix verbum meminere:

quin edixere contrarium, dum testatum voluerunt, Sylvestrum III. acceptis à Gratiano Archidiacono pecuniis, omni jure suo ad Pontificatum cessisse,

Demustamen Hübnero, Sylvestrum hunc numerandum esse inter emptores, vel venditores sacrilegos; eundem verò fuisse Romanum Pontificem nunquam dabimus; cum nec electum noverimus, sed privata auctoritate, eaque civili, intrusum intellexerimus, nunquam palam acceptatum, sed publicè rejectum.

Verùm quid de Gratiano, seu Gregorio VI, sentiendum, de quo orbi pene universo pridem manifestum fuit, eum solutis tam Benedicto IX, quàm Sylvestro III. imò etiam Joanni cuidam, nomine tantùm Pontifici, pecuniis sacram, eamque supremam, dignitatem comparasse? Unam hinc manum Hübnero dabimus, non item alteram. Dederit Benedicto, dederit Sylvestro, & fortè etiam Joanni aurum Gratianus; datis verò pecuniis supremam sibi dignitatem minimè coemit, aut venditam voluit. Nota est equidem Juris regula: *de intentione non judicat Prætor*; verùm & alia hinc occurrit non minùs in Jure fundata parcemia: *intentione judicat omnes*. In intentionem nempe suos ut conjiciant oculos oportet judices, si externa indicia eandem palàm faciant, & non nisi ex intentione operis pravitas vel integritas discerni queat. In confesso autem est apud omnes Historicostam Veteres, quàm Recentiores, eos saltem, quibus auctoris nomen competere potest, Gregorium VI. Ecclesiæ Romanæ Archipresbyterum, in negotiis arduis iisque Ecclesiasticis, suâ ætate verfatissimum etiam cum lacrymis sæpe indoluisse, Petri naviculam decumanis schismatum fluctibus perpetuò concuti, tres simul nomine tantùm Pontifices turpi ambitione dissidere, eosdem pecuniarum desiderio ardentius, quàm animarum zelò accendi. Expeditius igitur haud aderat medium liberandi tantò malò Romanum solium, quàm parata auri summa avaris sine mora projicienda, instar boli cerbero, ut auri sacra fames tandem sopiretur. Si dicta hæcenus non mereantur fidem, audiamus ipsius Gregorii verba tum à Platina, tum ab aliis Historiographis integrè annotata; & quamvis à C. Baronio pro indubitatis non acceptata, tamen etiam non rejecta. Morti igitur proximus Gregorius his allocutus verbis Cardinales fertur: *ut scire possitis, ubi mortuus fuero, rectè an perperam fecero, corpus meum ante fores Ecclesiæ sistite vestibus obseratas; si Divino nutu aperiantur, censetote me dignum Christianum sepul-*

sepul-

sepulturâ: sin secus, corpus meum unâ cum anima damnatum, quò volueritis, ejicitore.

Præsentem hic legimus Gregorii VI, mentem, ex nonnullorum auctorum mente etiam miraculò, atque adeò coelesti testimonio confirmatam. Quòd si tamen obfirmatis opinione contraria animis necdum sit datum satis, hi vel perfunctoriè tantùm lustrent Historicorum partium affectu non corruptorum libros, qui non modò mentis, sed corporis aperient oculos iis verbis, quibus testantur, communibus omnium calculis eum electum esse Pontificem. Quæ omnia quàm consentanea sint veritati, eventus comprobavit, quo Gregorius omni juri suo haud cunctanter renuntiavit, nequaquam reluctatus Cæsari, dum Suidgerum Bambergæ Episcopum in Pontificis solium evexit. Atque renuntiatio hæc eò pluris semper faciendâ fuit, quòd ipsam ea mente conceptam fecerit, quâ priùs aurum Benedicto & Sylvestro æmulis solverat, ut nimirum Ecclesia noxiò schismate tandem liberaretur, & universis constaret de uno Supremo fidelium Capite.

Responsio IV. ad IV.

HONORIFICUM sanè tentavit saltum Hübnerus, dum ex æquo se transtulit supra asinum. De Benedicto enim VIII, ut meminimus, retulit, eum nigricanti equo insidentem flagitasse sacrificia pro defunctis offerri solita: de Benedicto autem IX audet scribere, ipsum post fata sua asino superimpositum inclamasse sibi obvios; *oberro, quia sine lege & sine DEO ut bestia vixi.* Sistam hic mihi Hübnerum præsentissimum, & quæram ex ipso; vel credis Hübneri, hanc esse fabulam, vel existimas esse Historiam? si fabulam agnoscis, quid Historiam confundis, quæ fabularum est hostis juratissima? si Historiam existimas, vel Benedictus IX, per inferorum valvas egit suum asinum æternis cruciandus ignibus, vel piacularibus, dum ita equitabat, eximendum fuisse poenis, & nuuc exemptum facilè, non negas? hoc posterius utut verum foret, accideret durum tibi, qui cælum inter & orcum haud admittis locum tertium. Si verò prius placeat, id solùm diffiteri haud possumus, quòd nempe nec Summis in orbe Capitibus æquissimus Judicum DEUS parcat, si vitæ normam justis legibus conformem non teneant. Bene ponderanda, & altiùs in animum demittenda sunt verba, quæ Benedictum IX. posteris

reliquisse tam expeditè asseris, *oberro, quia sine lege & sine DEO, ut bestia vixi*: haud quemquam enim Romanorum Pontificum, quàm ullum alium mortalium terrere magis poterunt hæc lamenta, si altius penetrentur, & ritè parato suscipiantur sinu. At magis terrerent meritò Romanam Ecclesiam universam, si hic aut huic similis factus fuisset: *oberro, quia sui Romanorum Pontifex; quia Anti-Christus; quia sui Caput errantis Ecclesie.* Cæterùm cum vitæ methodus prava, quam Benedictus IX. pessimis morum exemplis expressit, jure omnibus displiceat; qua ratione complacere tibi tantopere poteris in Luthero tuo & Lutheri æmulis, cum non minus, aut longè magis hi, quàm Benedictus, deperierint & Bacchum, & Venerem, & Mammonam? multis sanè alinis opus fuerit hæc tenus, ut tot Lutheri æmulos secum ad stygem ferant. Cura & tu, Hübner, ut procul his equitibus invenias orbitam, etsi augustior fuerit, qualis nempe est, quæ ducit ad cœlum.

Responsio V. ad V.

CUR Gregorius VII. supra omnes Pontifices alios adeò vapulet ab Heterodoxis, vel potissima, vel certè inter potissimas causas fuit discordia eundem inter & Henricum IV. Cæsarem mota. Si igitur principem discordiæ causam ob animi oculos positam viderimus, simulque quod est Pontificis, Pontifici, & quod est Cæsaris, Cæsari tribuerimus, *sua sponte reliqua omnia vel invitis patebunt oculis*; detectâ enim non rarò unâ fallaciâ, facilè suis veluti ex involucris prodeunt multæ, & totus rumpitur araneorum nidus.

Princeps discordiæ causa beneficia fuere Ecclesiæ, in Germania præsertim, ab Henrico non modò illegitimè collata, sed passim vendita, permutata, & omni contractuum generi subjecta. Monendus igitur tandem etiam à Summo Pontifice erat Cæsar, ut à malè coeptis desisteret. Dum verò monitis non obtemperabat, frænis vim fieri oportebat. Verùm dum, recalcitrantis instar equi, frænum ac jugum excussit, toto fidelium ovili lupo exigendus fuerat, non recipiendus, nisi in ovem mutatus. Hoc ex discordiæ capite velut ex Gorgone natæ sunt hydræ, hoc est, mala plurima Ecclesiæ & Imperio Romano extremè noxia. Quisquis itaque in bivio positus hæret, num Pontificis, an verò Cæsaris amplectatur viam, is veritatem, inter utrumque mediam, non ex privato cerebro; sed ex publico, eoque communi Historicorum testimonio depromptum, sequatur ducem. Pro Gregorio itaque contra Henricum scripserunt. Leo

Leo Ostiensis Episcopus & Cardinalis lib. 3, *Historiæ Cassinensis*, Scripsit.
circa annum 1080.

Marianus Scotus Author Fuldenfis celeberrimus, cujus hæc sunt verba :
*Hæc & similia nefanda & inaudita Henrici Regis flagitia videntes & audientes
fieri Catholici viri, per id temporis in Ecclesiâ constituti, cum Propheta Helia
zelo Domini zelantes pro domo Israël, directis Romam nuntiis ad Alexandrum
Gregorii VII. antecessorem, Apostolicæ Sedis Antistitem hæc ei & alia quàm
plurima, quæ in regno Teutonico, insanientibus Simoniacis hæreticis, Rege
Henrico auctore & patrono, dicta & gesta sunt, tam litteris, quàm viva voce
gemendo ac dolendo conquesti sunt.*

circ. an. 1080.

Lambertus Schaffnaburgensis ita habet : *Hildebrandi constantia & invictus
adversus avaritiam animus omnia excludebat argumenta humanæ fallaciæ.*
circa an. 1080.

D. Anselmus Episcopus Cantuariensis Henricum IV. Imperatorem Nero-
nis, Domitiani, & Diocletiani successorem vocavit. circa an. 1090.

D. Anselmus Episcopus Lucensis, pene coævus Gregorio, hæc reliquit :
*ut ergo de D. Gregorio Patre nostro dicam, quod de Cornelio scripsit D. Cypria-
nus : factus est Episcopus de DEI & Christi ejus judicio, de Clericorum pene
omnium, & ut verius dicam, omnino omnium testimonio, de plebis, quæ tunc
aderat, suffragio, de Sacerdotum antiquorum, & honorum virorum collegio &c.*
circa an. 1090.

Stephanus Episcopus Halberstatensis his verbis laudavit Gregorium : *audi
vera, non fucata ; audi fortia, non faceta. Omnis qui dignitates spirituales
divendit, hæreticus Simoniacus est: Dominus autem Henricus, quem Regem
dicunt, Episcopatus & Abbatis vendit: etenim Constantensem, Bambergensem,
Moguntinensem, & plures alios pro pecunia ; Ratisbonensem, Augustensem
& Strasburgensem pro gladio ; Abbatiam Fuldensem pro adulterio ; Mo-
nasteriensem verò Episcopatum, quod dicere & audire nefas est, pro
Sodomitica immunditia vendidit. Quæ si impudenter negare vo-
lueris, teste terra, omnes etiam à furno redeuntes scioli concludent
hoc : Dominus Henricus hæreticus est. Pro quibus nefandis malis
ab Apostolica Sede excommunicatus est, nec potestatem aliquam
super*

- Super nos, quia Catholici sumus, poterit exercere.* Hæc Stephanus, circ. an. 1090.
 Scripserunt etiam sequentes.
- Bernardus Corbejenfis in Apologia pro Gregorio VII. teste Trithemio in Catalogo Scriptorum.
- Guilmundus Episcopus lib. 1. & 3. de Sacramento Eucharistiæ.
- Paulus Bernrietensis & Gerochus Reicherspergensis, quem utrumque pro Gregorio scripsisse, & exilium propterea perpeffum fuisse, testatur Joan. Aventinus lib. 5. annalium Bojorum.
- Chronicum suum edidit Sigebertus Gemblacensis Gallus, qui etsi Henrico Imperatori faveret, atque adeò Gregorii partes oppugnaret: non tamen ausus fuit arguere Gregorium ullius criminis eorum, quæ Centuriatores ex Bennone qualicumque Scriptore referunt. Porro idem Sigebertus testatur, pro Gregorio calamum strinxisse Anselmum Lucensem, cujus Anselmi virtutem à DEO signis & prodigiis demonstratam fuisse confitetur. Scripsit circ. an. 1100.
- Otto Episcopus Frisingensis natus in Austria Marchio, Leopoldi IV. filius, Conradi III. Imperatoris frater, lib. 6. Histor. circ. an. 1140.
- Guilielmus Tyri Archiepiscopus lib. 1. de bello sacro. circ. an. 1180.
- Godefridus Viterbiensis Conradi III. & Friderici I. Imperatorum Notarius in Pantheo suo part. 17. circ. an. 1180.
- Conradus Abbas Urspergensis, qui etsi Gregorium apertè adeò non laudet, nullo tamen modo reprehendit. circ. an. 1200.
- Dodechinus Abbas Mariani Continuator in additione sua ad Marianum apertè laudat Gregorium, Henricum verò vituperat. circ. an. 1200.
- Vincentius Bellovacensis ex ordine D. Dominici miraculis & donò Prophetiæ Gregorium VII. claruisse testatur. circ. an. 1250.
- D. Thomas Aquinas *cum honore*, ut ait C. Bellarminus, citat Gregorium VII. 2. 2. quæst. 12. art. 2. mortuus est mense Julio. 1274.
- Martinus Polonus Archiepiscopus & Pœnitentiarius Pontificius, quem cum sæpius citent Magdeburgenses, hoc etiam loco non est omitteendus, cum contra hæreticos scripserit pro Gregorio. circ. an. 1300.
- Joannes Vilanus lib. 4. Histor. Florentinæ cap. 21. circ. an. 1300.
- Blondus Pontificius Secretarius Decad. 2. c. 3. circ. an. 1400.
- Matthæus Palmerius in Chronico, quod edidit circ. an. 1400.

Thomas Waldensis Anglus Confessarius regius in Anglia, Wicleffitarum & Hussitarum hostis acerrimus tom. 2. cap. 43. circ. an. 1410.

D. Antonius Florentiæ Archi-Episcopus, 2. summæ Historialis tit. 16, cap. 1. §. 21. 1459.

Æneas Sylvius primum à Secretis Imperatori Friderico III. dein Episcopus Senensis & Cardinalis, ac denique Summus Pontifex Pius II, dicitur in compendio Blondi. 1450.

Joan. Bapt. Platina Bibliothecarius Pontificius, circ. an. 1470.

Joannes Trithemius Abbas Spanhemii, dein verò Herbipoli, in Chronico circ. an. 1500.

Joannes Nauclerus Stutgardiæ J. Can. Professor & in Academia Rector primus, in Chronico Generatione 37. circ. an. 1500.

Albertus Kranzius, lib. 5. Metropolis. circ. an. 1500.

Maphæus Volaterranus Florentinus Historicus lib. 22, Anathropologiæ. circ. an. 1500.

En! triginta auctores, omnes quovis Luthero aut Calvino vetustiores, quorum verba tum in cit. locis, tum apud C. Bellarminum lib. 4. cap. 13 de Rom. Pont. invenies, quibus verbis eorum auctorum multi Gregorium VII, summis sanè laudibus ad coelos usque extollunt, Henricum verò IV, extremis vituperiis & vitiorum velut cumulis obrutum, inter Cæsares Christianos loco ultimò ponunt, Productis itaque pro Gregorio tot testibus, considerandum nunc est, quinam prodeant contra Gregorium pro Henrico dicturi testimonium. Quotquot prodierint, calamus paratissimus est scribere, omissurus haud quemquam nec Recentiorum nec Antiquorum.

Ex Recentioribus sunt ferè omnes præsertim hujus temporis in Germania Scriptorum non Catholicorum, qui Pontificum gesta vel à longè & obiter tantum oculis perstrinxerunt: inter eosdem non vulgare sibi nomen arrogarunt Theodorus Bibliander, Tilemannus, Centuriatores Magdeburgici, & novissimè Hübnerus cum aliis coævis.

Verum inquires hic, Lector Benevole: cum Recentissimi hi sint, quot aut quales, amabo, attulerunt pro se ex antiquioribus? fallunt enim & falluntur novi Historici, dum ex longinquo petunt Historias, nullis tamen sat idoneis argumentis munitas.

Responsum in promptu est, quod probè observârunt etiam vel ipsimet Centuriatores Magdeburgici, unde ut veterum auctorum canitie veneranda haud destituerentur, in suarum partium testem adduxerunt, aut potiùs confinxerunt inter authores, ut ajunt ipsi, heroem ætate, doctrinâ, probitate, sacrâ purpurâ maximè conspicuum, Bennonem Cardinalem in Germania natum, coævum Gregorii VII. & Henrici IV. Obstupescere authorem vetustum omni exceptione majorem, in quo Recentiores Historici A catholici inexpugnabile propugnaculum pro se extructum invenerunt, aut ipsi veriùs extruxerunt, supra arenam & sabulum posituri fundamentum!

Verùm nos omissis modò auctoribus cunctis aliis, uni duos Cardinales opponemus, temporis quidem diuturnitate longè posteriores; fide tamen, experienciâ, doctrinâ, probitate vitæ, & auctoritate quavis certè non inferiores, CC. Baronium nempe & Bellarminum, quorum hic ita de Bennonis libro, in quo Gregorii VII. gesta ficticia circumferuntur, differit; *Ego autem hujus Bennonis librum legens & impudentissimorum mendaciorum plenissimum inveniens, alterum è duobus mihi persuasit; aut reverà nihil tale eo tempore scripsisse Bennonem, sed aliquem Lutheranum hujus libri esse auctorem, qui eum sub Bennonis titulo ediderit; aut certè Bennonem illum non tam scripsisse vitam Gregorii VII. quàm sub nomine Gregorii VII. voluisse depingere ideam pessimi Pontificis ad eum modum, quo Xenophon scripsit vitam Cyri Regis Persarum, qui non tam narravit, quid Cyrus egerit, quàm quid agere debeat Princeps optimus.*

Quæ autem C. Benno in libro dicto contra Gregorium VII. vel scripsit, vel scripsisse fingitur, ad quatuor capita auctor ipse reduxit; ait nempe

- I. Gregorium per vim militarem, quam datis pecuniis ipse coegerat & corruerat, invasisse Pontificatum nullo Cardinalium annuente, sine ullo etiam Clericorum ac populi consensu.
- II. Henricum IV. insontem à Gregorio anathemate percussum.
- III. Gregorium hæreticum Berengarium fuisse, cum non crediderit, sub speciebus panis aut vini adesse verum Christi Corpus.
- VI. Gregorium fuisse virum deterrimum, Simoniacum, magum, adulterum, homicidam, denique omnibus sceleribus coopertum.

Hæc

Hæc verò scelerum sanè maximorum quatuor aut plurima capita C. Bellarminus, adductis in contrarium auctoribus triginta numero, auctoritate, uno alteròque excepto, maximis ita confutavit, ut, præoccupatis etiam opinione contraria, vel lectoribus vel auditoribus firmissimam meritò fidem persuadeat, imò confessionem extorqueat, etsi voce fortassis retardatam; rubore tamen prodendam, si tamen rubori locus supersit in facie pertinaciæ.

Ut autem liberales simus, imò & profusi in adversarios nostros, dabimus tantisper Magdeburgicis & horum sociis, C. Bennonem verè extitisse ejusce libri auctorem, in quo Hildebrandus potius *Hellebrandus*, & ut loquitur C. Bellarminus, *inferni titione* est denigratus magis; an ideò penes Hübnerum aut Magdeburgicos stabit veritas aut Victoria? minimè gentium; an non enim æquiori jure Hellebrandum fuisse dicemus Henricum Cæsarem, aut Bennonem Pseudo-Cardinalem; cum utrumque gravissimorum scelerum arguant Historici plurimi iique Germani, unico Bennone toto vertice superiores? Henricum siquidem IV. talem fuisse, qualem finxit Benno Gregorium, affirmant, uno Bennone excepto, pene tot, quot de Henrico IV. scripserunt authores veteres. Bennonem verò fuisse assentatorem Henrici Cæsaris, itémque Clementis dicti III. Pseudo-Pontificis; utpote à quo creatus fuerat Pseudo-Cardinalis, apparet etiam ex libro Onuphrii de Summis Pontificibus. Hallucinatam proinde turpiter fuisse Bibliandrum, asseverat C. Bellarminus, eo quòd sine fronte dixerit, Bennonem à Gregorio VII. in numerum Purpuratorum Patrum fuisse assumptum.

Verùm si & hoc ultimum haud inficiaremur, vice altera in hostes liberalissimi, an unus Benno sibi fidem à nobis impetrabit, quàm tot tantisque authorum numerus? Respiciamus paulisper Cardinalium gesta, scrutemur Episcoporum mores & tempora; ane omnes aut Cardinalium aut Episcoporum in Summos Pontifices, suos, ut dicere consuevimus, creatores, extiterunt creaturæ haud ingratae? haud refractariae? haud ambitiosae? haud schismaticae? haud proditoriae? non opus erit mentis aciem retorquere ad antiquiora Secula, loquuntur satis propinquissima nobis tempora, quibus ab Innocentio XI. & XII. atque Alexandro VIII. Cardinalium creati nonnulli plus vel ipsis Pontificum hostibus, quàm Pontifici tribuerunt; nisi tamen fama per Germaniam aliàque Europæ regna ac pro-

viaciam pervagata nimium creverit eundo. Miris quippe modis ambitio-
forum oculos rapiunt coronæ regiae & Episcopales mitræ, quas per sum-
mum nefas consequi honori sæpe ducitur, & dicitur gloriosa victoria.

Fingamustandem etiam in nostrum commodum & favorem nostrum
sed parvi momenti quidpiam; fingamus C. Bennonem totum pro Grego-
rio VII. unâ cum aliis Scriptoribus stetit, ita tamen, ut vel infimus ex
productus in medium triginta superius Auctoribus, pro Henrico scripserit
contra Gregorium; an putas magni fecissent C. Bennonis auctoritatem
e. g. Magdeburgici in laudando Gregorio aut vituperando Henrico? non-
ne neglecta potius Bennonis auctoritate illum unum licet infimum extu-
lissent auctorem, quem modò unâ cum viginti novem aliis uni Bennoni
longissimè posthabent? adeo partium suarum studiis in transversum acti
sunt Pontificum Romanorum hostes, ut eos tantummodò libros maximi
faciant, in quibus vel unicus ipsis haud contradicit paragraphus.

Satis multa hucusque dicta sunt, quæ nimirum limato iudicio abundè
possent sufficere, ut quam negaret, nunc daret manum. Quotam verò
duplex potissimum fuit causa, cur Gregorius VII. à Bennone & Magde-
burgicis &c. ad inferni rogam sit condemnatus, hinc utraque causa pluri-
bus est examinanda, & ex majorum monumentis eruenda sunt argumen-
ta, ut *ab inferis* revocetur Hildebrandus, Lutheranis &c. *Hellebrandus*.

Primum igitur caput damnationis est; *Gregorius Matrimonium rejecit, et si fuerit Mathildis concubinut.*

Secundum: *fuit tyrannus in Imperatorem Henricum IV.*

Responsio I. ad I.

PRODIT aves suamet cantilena, & suos serpentes sibilus. Inter olores
quondam censeripotant & Lutherus & Calvinus, dum prior in Sa-
xonia Wittenbergæ, alter in Gallia Novioduni inter sibi concolores
eòsque in choro candidos Religiosos, aut cantores Canonicos pensum
Davidicum alternis vocibus persolvere didicerunt. Verùm dum colorem
mutarunt, illudque Poëtis usitatissimum in hominum auribus insonuit;
tam subito corvus, qui modo cygnus erat: tum verò corvi gemini crocitare
coeperunt, quibus continuò respondit colore & voce sua utrique non alba
gallina cum pullis nigerrimis. Hic novarum avium cantus etsi suâ naturâ
auribus castis peringratus, plurimorum tamen aures ita rapuit & rapit ho-
die, ut vox nulla horum offendat auditum magis, quàm quæ canit *casti amo-*

is hymen eos. Verùm rumpantur moræ, rem ipsam aggrediamur. Objicis Hübnerem & tecum tibi similes: Hildebrandus rejecit Matrimonium. Verùm ego te nunc quæstioni subjicio: an rejecit Hildebrandus quodvis, vel de Matrimoniis unum tibi determinatum? prius si teneas, qua ratione Hildebrandus tam sedulò attendit, ut etiam Sponsis Regum aut Principum sanguine natis, non nisi Dispensationis beneficiò, ducere illo ex tempore, ut tu ais, licuerit sponas quarto, tertio, aut secundo cognationis gradu conjunctas? en duo fateris, dum Hildebrandum ob restricta Dispensationis jura infimulas. Confiteris nempe, Gregorium ita sanxisse legibus, ut vel Titio affinem Cajam, vel Cajo consanguineam ducere fas sit Bertham; si tamen Pontifex legem, quam tulit, auditis precibus relaxarit. Confiteris iterum, dum affirmasti illud primum, Gregorium nequaquam prohibuisse Matrimonii foedera ab illis necienda, inter quos nullum intercessit aut affinitatis, aut consanguinitatis impedimentum: dum enim hocce impedimento ligatis Dispensationis beneficiò jus tribuitur contrahendi matrimonii, haud ullus alius sim li est opus beneficio. Itaque jam multa, imò plurima non rejecit Hildebrandus conjugia; cùm illis omnibus ætate provectis par sit nubere, quibus nec est ratio habenda sanguinis, nec affinitatis. Verùm iratus Pontifici obgannis mihi; Clericis severissimè indixit *Hildebrandus Matrimonii vinculo!* Equidem hoc fatemur omnes, & ob hoc laudes Gregorio dicimus æquissimas. Verùm necdum tu tuis te expedivisti hic laqueis, in quos ipse te instar errantis feræ coniecisti. Toto nempe coelo diversa sunt duo hæc: *Gregorius rejecit Matrimonium; & Gregorius prohibuit Clericis conjugium.* Prius offendit aures omnium, posterius procul offensas mittit. Hoc laude dignissimum, illud summè vituperandum. Matrimonium etsi legitimum condemnare, Saturninis & Sabelianis &c. hæreticis quondam erat proprium; Clericos verò à Matrimonii laqueis procul arcere per septendecim Secula Romanis fuit sacratissimum. Atque hoc ne dicatur audaciùs, quàm probetur veriùs, reflecte tantisper oculos tuos ad continuatam hæctenus à nobis Pontificum Romanorum Seriem, in qua deprehendes, singulis Seculis extitisse Romanos Antistites, qui paria Gregorii VII. legibus edidèrè præcepta, vel jam edita supposuerunt, vel renovârunt; quin tamen ullum à Matrimonii vinculo absterruerint, nisi quis nuncupatò castimonix votò seipsum ligare prius in animum suum spontè induxerit. In eorum Pontificum Serie sit

- I. D. Pius annò 167. mortuus, qui coetus Virginum integros servari & custodire præcepit.
- II. D. Soter annò 179. mort. ne Deo sacratæ Virgines immiscerent se Ecclesiæ negotiis, & ne sacra vasa manu contingerent.
- III. D. Lucius annò 257. mort. in domibus Clericorum omnem sexum foemineum procul abesse curavit, vix matri aut forori stabilem concedens locum.
- IV. Siricius annò 398. mort. damnavit Jovinianum cum affectis, quibus præ Virginitate Matrimonium extollere adeò placuit, ut Deiparam post Christum natum permanfisse Virginem pertinaciter negarint. Vide Reflexiones Seculi IV.
- V. D. Anastasius an. 402. mort. corruptos Clericorum mores iteratis legibus emendavit, probè memor continentiaæ voti Ecclesiæ Ministris jam Apostolorum tempore præscripti.
- VI. D. Zosimus an. 418. mort. mores Clericorum ita compositos esse desideravit, ut non modò à sequiori sexu remotos longè abesse jufferit Clericos; sed prohibuerit etiam, ne popinas faciliè ingrederentur ipsi hospites, nec vinum venale aliis porrigerent, memores potiùs animarum curandarum, quàm corporum.
- VII. D. Sixtus III. an. 440. mort. Virginitatis amator & castigatior in se & aliis perpetuus, sua sponte 57. Episcoporum judicio & sententiæ se subjiciens, inventus est Pontifex Virgineus; unde & Clericos omnes sibi haud dissimiles exemplò & præceptò exoptavit.
- VIII. D. Leo I. an. 461. mort. multos Episcoporum, statui & mueri suo non satis attentos, ab officio removit.
- IX. D. Hilarius an. 467. Clericorum mores datis epistolis castigavit, ubi eos quoque è numero Sacerdotum excludi præcepit, qui quondam uxorem viduam duxissent.
- X. D. Hormisda an. 523. mort. pater D. Sylverii electus est Pontifex, postquam conjuge mortua in Sacerdotum venit numerum. Vide Reflexiones Seculi VI.
- XI. D. Gregorius M. an. 604. mort. haud ullis infestus magis fuerat Clericis, quam iis, quos intellexit esse addictos Veneri.
- XII. Gregorius II. an. 731. mort. D. Bonifacium misit in Germaniam, ut præ omnibus alijs mores Clericorum, matrimonium ad speciem celebrantium, corrigeret.
- XIII. Ste.

XIII. Stephanus IV. an. 772. mort. cum Copronymus Orientis Imperator in eos desævissset maximè, quibus calibatus ratione statùs, aut aliàs placuisset præ matrimonio, passim monasteria extruxit & Cælibatum novis præceptis roboravit.

XIV. D. Leo IX. an. 1054. Germanus, omni exceptione major Pontifex, summò studiò allaboravit, ut Sacerdotes ab omni carnis commercio in regnis ac regionibus omnibus, præsertim verò in Germania, procul arcerentur.

Ecce tibi Pontifices per prima Secula sat multos Gregorii VII. Antecessores, qui sexum inter utrumque castimoniam votum custodiri, Clericatum integerrimum conservari, & Cælibatum Matrimonio præferri non tantum suaserunt, sed præceperunt, nixi fundamentis ab ipsorum Apostolorum Collegio castissimo, imò & à Veteri testamento relicti: nec oblivisci potuerunt verborum D. Pauli 1. Cor. qua in epistola toto cap. 7. legi possunt præter alia plurima, hæc verba notatu dignissima: *igitur & qui Matrimonio jungit Virginem suam, bene facit, & qui non jungit, melius facit &c.* Horum itaque Pontificum & multorum aliorum, quorum præcepta & leges brevitate causâ omisi, vel tibi patent Hübnerè, aut potius te latent? si patent, tunc peccasti in Historicorum leges iterum gravissimè, cum horum sit scapham scaphiam dicere, compertam nempe veritatem ob oculos ponere, cuique jus suum tribuere, proborum virtutes recensere, nec improborum vitia parcere. Si verò reponas, quòd Pontificum facta te lateant, tunc enim vero ex Historicorum catalogo tuum ipse expungis nomen; cum eorum facinora præsumpseris scribere, quorum nec virtutes nec vitia primis, ut ajunt, delibasti labiis. Perlege igitur Historicos tam Veteres, quam Recentiores, qui de gestis Pontificum ediderunt libros, pondera simul & ad æquitatis trutinam revoca omnium merita; intuere auctoritatem nunc singulorum, nunc universorum; procul absint partium studia & affectus sinistri; hæc si præstiteris, tum primùm stringe calamum, ut in lucem prodeat vera sinceraq; Historia. Non inficiaberis hìc etiam, dum Gregorium VII. in simulasti, à te Pontifices primorum Seculorum fuisse multum reprehensos; quos tamen nec ipse Lutherus aut Calvinus, nec horum sectatores passim multi ullius criminis accusarunt, sed *Viros Sanctos* nuncuparunt. Quin tu ipse dum non vituperasti, plurimum laudasti, cum vituperii

tuperii materiam sedulò in ipsis inquisiveris, haud tamen inveneris Fingamus tamen & nunc iterum, ab Hildebrando primùm Clericis interdicta fuisse conjugia, qua ratione verò illud nunc evinces, eundem nempe pro- cum aut concubinum Mathildis sacrilegum fuisse, velut asseris apertissimè in 1. & 2. parte Historiæ tuæ, tum aliis in locis pluribus? Si nòsti illud Ju- risperitorum adagium notissimum *nemo presumitur, sed probatur malus*; quibus, amabo, probas argumentis, Hildebrandum Veneri tantopere in- dulnisse, ut etiam peccandi consuetudinem contraxerit? percurramus per- functoriè tantùm Gregorii tempora, haud grave vitium in ulla ejusdem æ- tate vel ipse oculatus Argus deprehendet; ipse enim non ibis inficias, Hildebrandum fabri lignarii filium talem ac tantum fuisse parvulum, ut cùm luderet inter coæquales, digito Dei potius quàm Hildebrandi mani- bus decisa à patre segmina, fuisse ordinata ea serie, in qua illa Psalmi 71. v. 8. verba spectatoribus intueri licuit; *dominabitur à mari usque ad mare* &c. obstupesce in tantillo parvulo omen clarissimum! Adolescens dein primis litterarum elementis imbutus, & inde juvenis præ quibusvis æmu- lis doctrinâ ac virtutibus solidissimis instructus in Montem Cassinum se contulit, virile robur ac augmentum additurus utrisque; quod tanto suo fructui præstitit, ut eo in loco celeberrimo inter virtutum heroes eminuerit maximè, & Romam ipsam suarum virtutum famâ impleverit. Certe Gregorius VI, Pontifex futurum Gregorium VII. sibi viæ comitem ac la- borum socium junxit, dum Româ abiit in Germaniam atque Galliam. E Gallia verò redux Hildebrandus Cluniacense petiit monasterium, solitudi- nem præhabens theatro gloriæ. Verùm Leo IX. Pontifex, per specus tanti viri dotibus, cum continuo velut ex tenebris prodire jussit in publi- cum; cui proin & successoribus ejus compluribus, in rebus quibusvis ar- duis adeo satisfecit, ut adjutorem Hildebrando magis idoneum nunquam sibi exoptaverint. Quadraginta itaque annis, teste Micrologo Pontificum ministerio summa cum laude transactus tandem ipse còmmuni omnium voce fuit exoptatus Pontifex, annis gravissimus & meritis. Est hæc synopsis, quam de Hildebrando nondum Pontifice nobis reliquere omnes melioris notæ Historici. Et tantum tu virum, Hübnerè! non cunctaris inter Ve- neris mancipia numerare? produc igitur in medium tua tandem instru- menta, propone argumenta, quibus Hildebrandus convictus aeternum plectatur reus. Respondebis fortè, Hildebrandum fuisse Mathildis

novæ Dalilæ procum, testantur mecum Magdeburgici & centum fortassis alii, Fac sanè ita respondeas mihi, verùm mox insto tibi, & urgeo; quis tantum animi fecit Magdeburgicis, & centum aliis tibi simillimis? repones: fuit C. Benno, fuit Sigebertus, Adde, amabo, etiam Guilielmum Episcopum Trajectensem: hic enim vero tibi quadrabit testis: de isto enim Lambertus Hildebrando coævus scripsit in hunc modum: *repente, inquit, gravissima aegritudine correptus, miserabili ejulatu coram omnibus vociferabatur, justo DEI judicio se & presentem vitam amisisse, & eternam; quòd Regi ad omnia, quæ perperam intendisset, operam suam summo annisu præbuisset, atque in spem gratiæ ejus, Romano Pontifici Sanctissimo & Apostolicarum virtutum viro Hildebrando graves contumelias sciens & prudens innocenti irrogasset.*

Jam verò Sigebertus etsi Henrici Cæsaris fuerit fautor eximius, contra Hildebrandum tamen aliud non fuit ausus scribere, quàm quòd zelum inconsideratum admiserit, & errorem quendam commiserit circa Sacramenti ministros. Hicidem Sigebertus addidit hæc verba notatu dignissima: *pro Hildebrando tamen scripsit Anselmus Lucensis Episcopus, cujus Anselmi sanctitatem signis DEUS abundè demonstravit.* Hem! quàm remotus à te & tuis Centuriatoribus est Sigebertus! Unus itaque tibi reliquus est C. Benno, qui Gregorium vocavit *adulterum*. Verumenimvero, quis aut qualis fuerit Benno, quot item testes omni exceptione majores testimonium dixerint contra Bennonem illum qualemcunque, non potes hoc loco non meminisse. Unicum jam fortasse restat tibi, quod obtrudis mihi, dum inquis: Hildebrandus commoratur cum Mathilde & hujus gynæceo, tum in arce Canusia, tum alibi sæpiùs egit cum eadem familiariter, usus est ejusdem amicitiam cunctis perquam notâ.

Hic tandem, ut adverto, est Achilles tuus supremus & ultimus, quo expugnari vel ipsam Ecclesiæ petram posse vanè imaginari tibi. Hildebrandus commoratus cum Mathilde, & hujus gynæceo, tum in arce Canusia, tum alibi sæpiùs egit cum eadem familiariter, usus est ejusdem amicitiam cunctis perquam notâ: igitur Hildebrandus turpiter amavit Mathildem, de qua ausus est dicere tom. 3. in Mutinensi Historia fol. 484. quòd *tamei se Marti totam consecravit, Veneri tamen etiam suum non negavit; usam enim fuisse tanta Hildebrandi familiaritate, ut absque prodigio Papa parvulus mundo ex ipsis nasci potuerit.*

Perparùm profectò te versatum esse in Logica atque Jurisprudencia, prodis palàm; nec enim ex Dialecticâ, nec Jurisprudenciâ, nec scientiâ alterius regulis rem probas malam, quam accusator, aut potius calumniator opponis Pontifici. Fuerunt nempe eadem in arce Canusia viri tum Ecclesiastici, tum seculares permulti, Hildebrandi comites, commorati sunt plurimi cum Mathilde sapius & ejusdem gynæceo: ergo juxta tuam Dialecticam, vel juxta tuam Jurisprudenciam, vel qualemcunque tuam scientiam & prudentiam oportet adulteros fuisse vel omnes, vel neminem. A te autem accusatur nullus alius præter Hildebrandum, solus Hildebrandus est reus; pro cuius tamen integritate perorant tot authores, tot argumenta, tot optimæ notæ præsumptiones, ut etsi omnes alii vel in arce Canusia, vel sedibus aliis fuissent polluti adulteriis; Hildebrandum tamen absolvent & Dialectica, & Jurisprudencia, & ante has cœlestis sapientia. Certissimum namque habet etiam hodie totus Christiadum orbis, Gregorium VII. more Antecessorum suorum interdixisse Clericis non modò omnis libidinis, sed etiam Matrimonii usum; in transgressores verò legis suæ animadvertisse severiùs forsàn, quàm fecerunt per priora duo Secula Pontifices: constat quippe abundantissimè, ob hocce vitii genus depositos fuisse non Sacerdotes modò, ut vocant simplices, sed etiam Episcopos non paucos. Planissimum est insuper, irrogatas has pœnas exceptas fuisse ab inimicis Gregorii plurimis animò iniquissimò; si itaque Gregorius aliud verbis, aliud factis; aliud exemplis, aliud præceptis egisset; si ipse adulter sacrilegus à Matrimonii thoro quosvis Clericos severis legibus & pœnis severioribus inhibuisset; si ætatem senilem (tali enim ætate cum Mathilde commoratus fuit) tam fædo, eoque sapius repetito scelere commaculasset, interea tamen Clericos juvenes ob minora scelera tam severis pœnis emendari jussisset; nonne corruptissimi illo tempore, ut ipse ais non rarò, in Germania maximè Clerici, facilè vim omnem novæ legis elusifsent, pessimò Pontificis exemplò animati? nonne Historicorum libri passim plurimi frequentem eamque apertam mentionem facerent, veluti nunc faciunt mentionem apertissimam de inconstantia D. Marcellini; de æmulatione D. Felicis & Liberii; de levitate & timore Joannis VIII. de furore Stephani VII. de libidine Sergii III. Joannis XI, &c.

Et

Et qua tu fronte sustines tantorum scelerum incusare Mathildem principiloco natam foeminam? quæ, ut ipse fateris, totam se Marti consecravit? quæ Sedem Pontificiam per annos facile triginta virili constantia contra quosvis insultus hostium defendit? quæ quoties cum Henrico Cæsare pugnavit, semper vicit, nunquam victa occubuit? quæ ad annum ætatis suæ septuagesimum octavum, Christi verò millesimum centesimum decimum quintum dies vitæ perduxit, & per tot lustra amicitiaæ fœdus cum Coronatis Capitibus variis & Viris Principibus junxit, atque horum familiaritate gavisa fuit? Quæro itaque, vel cum his omnibus, seu horum plerisque, Venerem amavit, vel primùm amare cœpit cum senescente Hildebrando? si prius asseras, tunc assertum tenes, cujus nunquam meminere Historici: arguis adhæc adulterii reos quosvis Reges, & Viros Principes, atque omnes alios, quibuscum amicitiam coluit Mathildis. Si verò posterius defendas, tunc temetipsum exarmas penitus, & tuis te privas argumentis, suâ jam naturâ infirmissimis & absurdissimis. nec enim ullius tibi amplius momenti esse poterit vel commoratio, vel amicitia, vel familiaritas habita Hildebrandum inter & Mathildem, quæ dum Martem perpetuò coluit, Veneris haud memor fuit: Mars enim quamdiu Martis nomine dignus erat, relicta Venere amavit Palladem constanter castam. Id ipsos Romanorum Veterum duces Pompejos, Scipiones, Marios, Fabios, Cæsares & alios haud latuit; hinc ut perpetuos vincerent hostes perpetuò, haud mollibus, sed duris rebus tractandis assueti inter calores & æstus, inter nives & frigora sepultam Venerem glorioso pede calcârunt. Horum exempla si sequi longiùs placuisset Antonio, habuisset, quem timeret maximè æmulum Julius Cæsar; verùm dum ille Cleopatraræ manus dedit, palmas victori Cæsari concessit Venere, non Marte victus. Nec facile mihi persuaserim, ad tantam ætatem perventuram fuisse Mathildem, nisi castè vivere didicisset; libidinosus enim amor, aut veriùs furor, dum blanditur maximè, vitæ parcit minimè; plurimos rapiens in ætatis flore, plurimos alios supra ætatem virilem non provehens. Gravibus item negotiis haud pares esse finit, vix ullo discrimine habito amantes inter & amantes. Tandem qua ratione in animum inducestuum, posse in Principis foeminaæ sinu diu latere ignem vetitum, quæ per annos plurimos ad ultimum nempe spiritum usque Romanam Ecclesiam, hoc est, omnium Ecclesiarum Matrem purissimam ita adamavit, ut eam ex asse hæredem amplissimorum bonorum

suorum scripserit? facile enim obliviscuntur Ecclesiae Matris illi, quibus prae Ecclesia filii Veneris placent. Atque haec aliaque non levis momenti argumenta etsi nec tibi, nec tuis satisfaciant; tanta tamen sunt, praecipue si jungantur cum prioribus, ut homines ratione praeditos haud difficileter convincant. Hos inter ut & tu numereris, Hübner, finge hic tibi, Mathildem vivos inter egisse, dum contra Saxoniae Electorem Mauritium pugnavit Carolus V. Imperator. Imaginare etiam tibi, Mathildem totam stetit pro Mauritio & Protestantibus contra Carolum & contra Pontifices. Nonne si ficres se haberet, vocares Mathildem Palladem alteram, Juditham fortissimam, Deborah invictissimam? profecto prae Elisabetha quondam Angliae Regina placeret tibi Mathildis. Placet procul dubio ante illam Historicis antiquissimis, quibus cum tu fidem haud adhibeas, vide qua tu sis dignus fide, aut potius quo *fundamento* tua nitatur fides.

Responsio II. ad II.

VENTILANDUM nunc superest, utrum Gregorius VII. egerit tyrannum in Henricum IV. Caesarem: *dum nudipedem, tempore hyemis per tres continuos dies supplicem ac penitentem in conspectum tandem admisit, & anathematis poenâ solutum Ecclesiae restituit.*

Audiveris nî fallor saepe ex Jurisperitis, in quaestione facti cum pluribus loquendum ac sentiendum esse. Patentissimum tibi autem nunc est, paucos admodum extitisse authores, qui Gregorium VII. multos verò qui Henricum IV. dixere tyrannum. Hos si nescias, fac velis recolas authores paulò superiùs citatos. Haud oberit etiam ex iisdem authoribus speciem facti, ut vocant, paucis repetere. Involavit passim ac invasit Ecclesiae jura Henricus juvenis, instar Roboami à Consiliariis suis seductus. Iteratis monitis instabat Gregorius Pontifex, ut sacris profana miscere desineret, Simoniae labem vitare, Ecclesiae obedire, more priorum Caesarum Imperii clavum tenere disceret; secus fore, ut, spreta Pontificis monita, sequeretur poenarum Ecclesiasticarum rigor. Monitis haud emendatus, sed intentatis minis exasperatus magis Caesar, scelera auxit sceleribus; Ecclesiae proinde fulmen in se potius provocavit, quam improvisum excepit. Plerisque igitur Imperii Statibus sese exosissimum reddens, eam brevi ab iisdem latam audivit sententiam, ut nisi intra unius anni spatium in gratiam cum Pontifice rediisset, Jure ac Majestate Caesaris penitus excideret. Aut seriam poeniten-

poenitentiam agere, aut suprema dignitate excidere, ardua nimis erat res Cæsari: placuit idcirco inter utramque via media: ut nempe concederetur diutius imperare, didicit poenitentiam simulare: Italiam enim petiit, sed cum armato exercitu, quo terruit adeo Pontificem, ut securitatis portum quaesiturus, in arcem Canusiam triplici muro ac vallo circumcinctam se receperit, Eam ob rem, relicta à tergo copiis, Henricus poenitentis habitum indutus, tribus diebus ante fores arcis Canusiae comparuisse scribitur, quod nec prima, nec secunda, sed primum die tertia in conspectum Pontificis fuerit admittus, & anathemate solutus. An verò Gregorius tanto tempore sui copiam negaverit ea mente, ut insidias, quas struere Pontifici ferebatur Henricus, evitaret; an verò ut poenitentiae rigorem in Ecclesia Veteri usitatum observaret etiam Imperator poenitens, incertum est inter authores. Transmittamus autem, omnem abfuisse doli & insidiarum suspicionem; transmittamus, Henricum Imperatorem triduo haud interrupto (quod haud pauci inficiantur) supplicasse Pontifici, ut in fidelium reciperetur coetum; transmittamus non simulatam, sed seriam extitisse Cæsaris poenitentiam; transmittantur isthæc omnia, nolim ego tamen ob rigorem hunc continuo exclamare: *Gregorius VII. in Henricum Cæsarem fuit tyrannus!* Tu verò si ita vociferari, & Gregorium tyrannum inclamare pergas, oportebit te simul asseverare, tyrannos fuisse Samuelem Vatem in Regem Saulum, Eliam in Achabum & Jezabelem, Jeremiam in Reges Juda, D. Ambrosium in M. Theodosium, in Eudoxiam D. Chrysoptomum: horum namque & aliorum exempla ut imitaretur Hildebrandus, suaserunt scelera Henrici, illorum sceleribus paria, aut fortè majora. Malim ego itaque multorum testimonia omnem exceptionem superantia intueri; malim ego cum multis pronuntiare, Henricum fuisse per annos 30. non modò in Gregorium VII. sed etiam tres Successores Pontifices tyrannum. Testis est ipsiusmet Henrici non seria, sed simulata poenitentia, qualem fuisse prodidit ipse in Germaniam redux: Electores enim Imperii, eadem Cæsaris fallaci poenitentia comoti, Rudolphum Sueviae Ducem, proscripto Henrico, dixerunt Cæsarem. Testis est Brixinum Tyroleos urbs, quæ cum lacrymis aspexit ab Henrico & schismaticis tum Germaniæ tum Italiæ Episcopis, Simoniae simul & luxuriæ scelere infectis, conglobari conciliabulum, in quo indicta causa condemnatus ac depositus Gregorius, & hujus loco electus Pseudo-Pontifex Guibertus dictus Clemens III, qui paulò antè ob sua crimina à Ravenna-

tensium Archiepiscopatu fuerat dejectus. Testis est fide ideò dignissimus Guilielmus Traiectensis Episcopus, quòd testimonium dixerit pro suo adversario, & quidem in ultima vitæ periodo; is enim cum sese C. Bennonis amicum, inimicum verò Gregorii multis argumentis diu probasset, testante Lamberto Schaffnaburgico, vitam inter lamenta finiit. Vide fol. 192, verba cit. Testis est iterum idem Lambertus, qui ita tum de Gregorio, tum Henrico scriptum reliquit: *Papa, inquit, ubi Missarum solennia celebrasset, proferens manu Corpus Dominicum ad Regem palam ait: Ego jam pridem à te tuisque fautoribus insimulor, Sedem Apostolicam per Simoniacam hæresin occupasse, & aliis criminibus vitam maculasse. Quò igitur satisfactionis compendio omnem omnibus scandali scrupulum auferam, DEUM precor, ut suo me hodie iudicio vel absolvat subjecti criminis suspitione, si innocens; vel subitanea morte interimat, si reus. Et mox partem Domini Corporis accepit & comedit. Qua liberrimè assumpta, cum populus innocentie Pontificis congratulatus in laudes DEI aliquamdiu acclamasset, ad Regem conversus: fac inquit, fili, si placet, quod me facere vidisti. Rex post dilationem impetratam recusavit eo modo se purgare. Nec injuria: ubi enim ad suos redierat, statim etiam ad ingenium rediit, nec prius quieuit, quàm & B. Gregorium urbe expulisset, & Gilbertum Episcopum Ravennatensem ejus loco supposuisset. Hæc Lambertus, Testis est præter urbes alias Urbs urbium Roma, quæ ab an. 1080. usque ad annum 1084. gravissimis malis pressa Gregorium tamen constantissimè defendit, nec prius Cælaris exercitum intra urbis moenia admisit, quàm missis longè in alium finem à Græcorum Imperatore Comneno pecuniis, Henricus Romanorum plurimorum animos corrupit. Testis est munimentum S. Angeli, in quod ex consilio Romanorum civium Gregorius se recepit, & eo usque in eodem veluti captivus perstitit, donec Robertus Apuliæ Dux cum exercitu ex Græcia rediens Gregorium sua captivitate liberatum perduxit Salernum, ubi annò 1085. fine sanctissimo vitam clausit. Pene innumeris testibus accesserunt tres Gregorii VII. Successores Pontifices, Victor III, Urbanus II, & Paschalis II. testes vel ideò etiam maximi, quòd qualescunque demum Pontificum hostes nihil in iisdem vituperiò dignum invenerint; nisi tamen vituperiò fortè digni sint, quòd & ipsi Romani Præsules fuerint, & non minùs, quàm Gregorius repetito anathemate ex Ecclesiæ gremio Henricum excusserint. Verùm nec culpam esse inter*

Pon-

Pontifices quenkūam nūterari, nec fontes licet Reges, aut Imperatores Ecclesiæ censuris subicere, vel ipsum naturæ lumen indicat satis, & exhibuerunt exempla tum in Sacro Codice, tum in Historia Ecclesiæ facile reperienda. Testes denique, præter omnes ferè Germaniæ Principes, sunt Henrici IV. Mater Agnes & filius Henricus V. Mater enim, dum uterum ferebat, draconem se gerere, & draconem enixam se esse per vitam suam sæpè confessa est. Cum tamen pravis aliorum consiliis mota filii partes acrius per aliquod tempus, quàm par erat, propugnasset, relicta demum draconis potius, quàm filii causâ poenitentiam toti orbi in Urbe testatura petiit Romam, ubi per annos quindecim filii mores verbis & factis eidem contrariis reprobavit. Henricus verò filius victo patri diadema Cæsareum eripuit, patrem carceri inclusit, paterno cadaveri annis quinque tumulum, piè morientibus concedi solitum, negavit. Nolim equidem ego hæc filii in genitorem laudare qualiacunque patrata facinora; nolim item ego Henricum filium longè anteponeere Henrico Patri; cum scelera, quæ in patre castigata voluit, ipse novis sceleribus cumulârit; filium tamen contra patrem huc adduxi testem, quoniam testes ejusmodi præ aliis placere Magdeburgicis &c. solent, modò sint Pontificum Romanorum hostes. Pluribus haud pergo confutare reliqua dictoria contra Gregorium VII. conficta, & à nobis superiùs notata; tum quia suâmet naturâ sunt infirmissima, tum quia & à citt. authoribus aliisque maximi nominis Scriptoribus plusquàm satis fuerunt enervata. Pro coronide proin hujus Undecimi Seculi sufficient nobis dicta Joan. c. 13, v. 16. *Non est servus major Domino suo; neque Apostolus major est eo, qui misit illum.* Et Joan. c. 15, v. 20. *Non est servus major Domino suo. Si me persecuti sunt, & vos persequentur &c.*

Seculum Duodecimum.

CLIX. Paschalis II. Thuscus.

EX nobilissima Rayneriorum familia ortus præ stemmatis honore virtutum decus in ætatis flore æstimare didicit; relicta enim domo & terra patria, Cluniacense monasterium ingressus est, quod jure ejus temporis Seminarium Romanorum Pontificum dixeris: ex eodem